

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

วไลรัตน์ ดิษยครินทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

เมษายน 2551

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

วสิวัตน์ ดิษยครินทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

เมษายน 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วสิรัตน์ ดิษยครินทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

เมษายน 2551

วลีรัตน์ ดิษยครินทร์. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 45 คน โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 20 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล t - test แบบ Dependent Sample

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพ 80.14/81.89
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย มีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

THE DEVELOPMENT OF CONCLUSIVE WRITING SKILL EXERCISES ON
CONTEMPORARY THAI SONG FOR MATTHAYOMSUKSA IV STUDENTS,
ON MATHAYOMPRACHANIWET SCHOOL, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

MISS WALEERAT DISAYAKRIN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

April 2008

Waleerat Disayakrin. (2008). *The Development of Conclusive Writing Skill Exercises on Contemporary Thai Song for Matthayomsuksa IV Students' Matthayomprachaniwet School, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist Prof. Kachorusri Jatikauanda.

The purpose of this study was to develop a conclusive writing skill exercises on contemporary Thai song for matthayomsuksa IV students' Matthayomprachaniwet School, Bangkok.

The sample were 45 matthayomsuksa IV students in the second semester of the 2007 academic year, at Matthayomprachaniwet School, Bangkok. They were randomly selected by Cluster Random Sampling. The sample were taught through the conclusive writing skill exercises on contemporary Thai song for twenty 50 – minute periods.

The instrument used in this research were the conclusive writing skill exercises on contemporary Thai song and the conclusive writing were skill test. The data were statistically analyzed by t - test for dependent.

The result of this research indicated that:

1. The efficiency of conclusive writing skill exercises on contemporary Thai Song was 80.14/81.89
2. The student's' conclusive writing ability on contemporary Thai song was increased after the experiment at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ของวลีรัตน์
ดิษยครินทร์ ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ขาดิกานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา วัฒนศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ขาดิกานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... รักษาการแทนคณบดีคณะ

ศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ)

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์จรศรี ชาติกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่ แนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณีย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้านสถิติ และช่วยตรวจแก้ไข พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์และกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ ปากเปล่าสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พัชรา เทนสิทธิ์ และอาจารย์ราไพ อริยะมั่ง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอกราบขอบพระคุณ นางจิระพันธ์ สวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกใน การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชา การมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ เอื้ออาทร สนับสนุน พร้อมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และคอยเป็นกำลังใจเสมอมาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่แก่บิดา มารดาผู้ให้ทั้งชีวิต ความรัก ความห่วงใย ทำให้ผู้วิจัยมีจิตใจที่มั่นคง มานะบากบั่น เข้มแข็งอดทน และมีกำลังใจในการเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

วลีรัตน์ ดิษยครินทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัยการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนสรุปความ.....	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยร่วมสมัย.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	47
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	47
สมมุติฐานการวิจัย.....	47
วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	48
การดำเนินการทดลอง.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สรุปผลการค้นคว้า.....	49
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	51
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	59
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	63

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง.....	36
2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80.....	45
3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนก่อนสอน และหลังสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย.....	45
4 ผลการประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นมรดกทางปัญญาของชาติที่แสดงถึงความเป็นไทยมานานกว่า 700 ปี คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจและความต้องการของแต่ละบุคคล การใช้ภาษาเดียวกันเป็นเครื่องผูกพันความรู้สึกของมนุษย์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพราะทำให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งสำหรับความเป็นชาติ ฉะนั้นความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญบุคคลจะสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีการฝึกฝนให้เกิดทักษะเพื่อสื่อความหมาย ทั้งทักษะการฟัง การดู การอ่าน การพูดและการเขียน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งส่งเสริมทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้และคุณลักษณะอันเป็นคุณภาพการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะสาระการเขียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเพราะการเขียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อจินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่สามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น นักเรียนควรได้รับการฝึกให้สามารถใช้ทักษะการเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว ดังที่ นพดล จันทร์เพ็ญ (2540:91) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ สติปัญญา และอารมณ์ของมนุษย์สามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ และทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งการเล่าเรียนและการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ บุคคลใดมีความสามารถในการเขียนที่ดีก็จะได้รับการยกย่องในทุกสังคมและสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในปัจจุบัน ได้แก่ นักเขียน ครู นักวิชาการ นักแต่งเพลง เป็นต้น การเขียนจึงเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคต

จากความสำคัญของการเขียนดังกล่าว การเขียนสรุปความเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียน การเขียนสรุปความให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น นักเรียนต้องฝึกตลอดเวลา มีนักการศึกษาหลายท่านให้หลักการและวิธีการเขียนสรุปความไว้ต่างๆ ดังที่ สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์(2535:24)กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสรุปความว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญให้เป็นคนช่างสังเกต มีเหตุผล รู้จักประมวลความรู้ ความคิด มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ ซึ่งทุกคนจำเป็นต้องใช้ตลอดเวลา สอดคล้องกับ กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิฑู โสภวงศ์ (2538:77) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน สรุปความว่า มีความสำคัญต่อนักเรียนเพราะในการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันมักจะต้องเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์เรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังมาเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับบุคคลอื่น ภาษาที่ใช้ต้องมีใจความกระชับและใจความที่สมบูรณ์

จากผลการประเมินทักษะการเขียนของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัญหาเรื่องการเขียนสรุปความ ปัญหาที่พบ คือ ผู้เรียนเรียบเรียงข้อความไม่ถูกต้อง ไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ปัญหาดังกล่าวแสดงว่านักเรียนมีพื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนสรุปความน้อย ขาดการฝึกฝนการเขียนสรุปความให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ บรรเทา กิตติศักดิ์ (2531:33) กล่าวสรุปไว้ว่า ปัญหานี้เกิดจากครุมีภาระหน้าที่มากไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมการเขียนเพื่อฝึกนักเรียนและไม่มีเวลาตรวจงานของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ (2538:11) กล่าวถึงปัญหาการสอนเขียนว่า ครูไม่ค่อยฝึกการเขียนสรุปความให้นักเรียนเท่าที่ควรเพราะจำนวนนักเรียนมากทำให้ไม่มีเวลาตรวจประกอบกับในปัจจุบันครูกักออกข้อสอบเป็นปรนัยเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนจึงขาดการฝึกเขียนแสดงความคิดเห็น หรือเรียบเรียงข้อความต่างๆ จากปัญหาดังกล่าวซึ่งอาจสรุปได้ว่า มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากตัวครูและวิธีการสอนของครู จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องหาวิธีการสอนหรือจัดหาสื่อที่น่าสนใจมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกบ่อยๆ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการเขียนสรุปความ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตต่อไป

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ครูภาษาไทยควรจะได้ปรับปรุงตนเอง โดยหาวิธีสอนให้นักเรียนสนใจใคร่รู้ใคร่เรียนมากยิ่งขึ้น เพราะความสนใจจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย การสอนก็จะประสบผลสำเร็จ ดังที่ เตือนใจ แก้วโสภาส (ปราโมทย์ ไวยกุล. 2540:2; อ้างอิงจาก เตือนใจ แก้วโสภาส. 2520:12-19) ที่กล่าวไว้ว่า ถ้าจะให้การเรียนภาษาบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูควรนำกิจกรรมพิเศษมาเสริมการสอนเพื่อขจัดความรู้สึกเบื่อหน่ายของนักเรียน ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน นักเรียนจะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมเสริมการสอนที่น่าสนใจกิจกรรมหนึ่งก็คือการนำเพลงมาใช้ประกอบการสอน

บทเพลงมีความสัมพันธ์กับการศึกษามาโดยตลอด ทั้งนี้เพราะนักการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันต่างยอมรับว่าเพลงมีผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนสามารถฝึกทักษะให้แก่ให้นักเรียนได้ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน เพราะโดยธรรมชาติมนุษย์จะชอบเสียงเพลง ดังที่ อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2526:25) ได้เสนอว่า เพลงถือเป็นสื่อการสอนที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด บทเพลงช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนมีชีวิตชีวา น่าเรียน สนุกสนาน และแจ่มใสขึ้นในทันที ซึ่งจะส่งผลให้กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ส่วนพรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช (2539:169) ชี้ให้เห็นว่า วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่นักเรียนไม่ค่อยสนใจมากนัก เพราะรู้สึกเคยชินจนเกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากเป็นภาษาที่นักเรียนใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน หากครูใส่ใจที่จะใช้เพลงประกอบการสอน ก็จะทำให้วิชาภาษาไทย น่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเพลงเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เร้าความสนใจ ให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่กลมกลืนกับบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานอยากจะทำเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้

เพลงนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ดำเนินการสอน หรืออาจใช้สรุปบทเรียนก็ได้ ส่วนเพลงที่นำมาใช้จะเป็นเพลงอะไร ประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของเรื่องที่ต้องการสอนและความสนใจของนักเรียน ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้เพลง

เพลงไทยร่วมสมัยเป็นเพลงที่สะท้อนชีวิตของคนในสังคม มีการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ มีจังหวะที่สนุกสนาน พัฒนาเนื้อหาไปตามยุคสมัยและสามารถโน้มน้าวจิตใจ อารมณ์ของคนฟัง เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีในสังคม ดังที่ วิจิตร เจือจันทร์ (2533:46) กล่าวว่า เพลงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยธรรมชาติ นักเรียนเป็นผู้ที่ชอบฟังเพลง ชอบกระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะ หากครูสามารถนำเพลงมาประกอบบทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ร้องได้เล่น เกิดความสนุกสนานได้ฝึกฝนจิตใจผ่อนคลายอิริยาบถ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ เกิดความซาบซึ้งในความไพเราะของเสียงดนตรีและเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องราวต่างๆ ที่บรรจุในบทเพลง

นอกจากนี้บทเพลงไทยร่วมสมัย สามารถนำมาใช้ในการฝึกทักษะการเขียนสรุปความให้แก่ นักเรียนได้ เพราะถ้านำมาใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียนก็จะได้ผลดีมาก ดังที่ อรสา กุมาริบุกเหตุ (2521:34-35) ได้เสนอแนะในการใช้บทเพลงประกอบการสอนเขียนสรุปความว่า เรามักฝึกหัดให้เด็กย่อความจากเรื่อง ถ้าจะเปลี่ยนแปลงให้เด็กย่อความจากเนื้อเพลงบ้าง จะได้รับความแปลกใหม่ที่ลดความน่าเบื่อเก่าๆ ลงได้บ้าง ส่วน ศรีสุดา จริยากุล (2526:459) กล่าวถึงการนำเพลงไทยร่วมสมัยมาพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความว่า เพลงไทยร่วมสมัยเป็นสื่อที่จะช่วยสร้างเจตคติที่ดี เกิดความสนุกสนาน นักเรียนสามารถจำเนื้อร้องได้ ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา นุ่มพันธ์ (2537:12) ที่เสนอความคิดเกี่ยวกับเพลงไทยร่วมสมัยประกอบการสอนสรุปว่า เพลงที่มีการใช้ภาษาที่ง่ายไม่อ้อมค้อมส่งผลให้นักเรียนจำเนื้อเพลงได้จึงไม่เป็นการยากที่จะใช้เป็นสื่อในการเขียนสรุปความ และควรมีการฝึกฝนบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ

การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยเป็นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาและมีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบและทำงานเป็นขั้นตอน ปฏิบัติตามคำแนะนำและข้อตกลงของแบบฝึกอย่างเคร่งครัด เนื่องจากการเรียนการสอนสรุปความนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างถูกวิธีฝึกบ่อยๆ อย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้เกิดความแม่นยำความชำนาญ และความคล่องแคล่วสามารถนำความรู้และทักษะจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้การใช้แบบฝึกยังเป็นอุปกรณ์ที่ครูจะใช้พัฒนา การเขียนสรุปความของผู้เรียนได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำบทเพลงไทยร่วมสมัยไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศกระบวนให้นักเรียนอยากเรียน ฝึกทักษะการเขียนสรุปความ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยที่มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 45 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนสรุปความ

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. การเขียนสรุปความสาระสำคัญ
2. การเขียนสรุปความวิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน
3. การเขียนความสรุปหมายแฝงจากสารของเรื่อง
4. การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง
5. การเขียนสรุปแนวคิดและค่านิยม
6. การเขียนสรุปความด้านอารมณ์ ความรู้สึกของกวี
7. การเขียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากบทเพลง
8. การเขียนสรุปความการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 20 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แบบฝึกทักษะ** หมายถึง คู่มือนักเรียนที่นักเรียนใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากแบบฝึกทักษะเป็นงานที่นักเรียนปฏิบัติที่มีเนื้อหาครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำ โดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียน
2. จัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน
4. แบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ
5. ใช้เวลาให้เหมาะสมกับวัย
6. นักเรียนควรทำแบบฝึกหลายๆ แบบเพื่อให้เรียนรู้ได้กว้างขวาง

2. **เพลงไทยร่วมสมัย** หมายถึง เพลงที่สะท้อนชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันทั้งในเมืองหลวงและต่างจังหวัด มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ความรัก ประเพณี คติธรรมต่างๆ มีการเลือกใช้ภาษาที่มีความพิถีพิถัน เข้าใจได้ง่าย มีการพัฒนาเนื้อหาของบทเพลงที่สนองความต้องการของสังคมในแต่ละยุคสมัยและสามารถโน้มน้าวจิตใจคนฟังได้ โดยเนื้อหาของเพลงไทยร่วมสมัยมีทั้งเพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง และเพลงเพื่อชีวิต

3. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย หมายถึง แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนสรุปความ โดยมีหลักในการเลือกเนื้อหาเพื่อการพัฒนาแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ความสอดคล้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์
2. ความเหมาะสมกับเนื้อหาต้องไม่ขัดกับหลักศีลธรรม
3. ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
4. เนื้อเรื่องมีความยาวพอเหมาะกับช่วงความสนใจของนักเรียน
5. เมื่อนักเรียนอ่านแล้วต้องใช้ความสามารถในการสรุปความได้อย่างถูกต้อง

ในงานวิจัยฉบับนี้มีแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยทั้งหมดจำนวน 8 ชุด

4. ความสามารถในการเขียนสรุปความ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการรวมความนำมาแต่ประเด็นสำคัญของเรื่อง แล้วบอกได้ว่าเพลงนี้กล่าวถึงใคร เรื่องอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไรและทำไม แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้มีเนื้อหาสัมพันธ์กันด้วยสำนวนภาษาของผู้เรียนเอง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

5. แบบทดสอบความสามารถการเขียนสรุปความ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบความสามารถการเขียนสรุปความ เป็นแบบอัตนัยใช้ทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนการใช้แบบฝึกทักษะและหลังการใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้วโดยให้นักเรียนเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ซึ่งจะพิจารณาจากองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านเนื้อหา หมายถึง การรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมดมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของผู้เขียนเอง โดยใช้ประโยคสั้นๆ มีเนื้อความที่สมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนและทำให้ผู้อ่านสามารถรู้เรื่องยาวๆ ได้ในเวลาไม่นานนัก

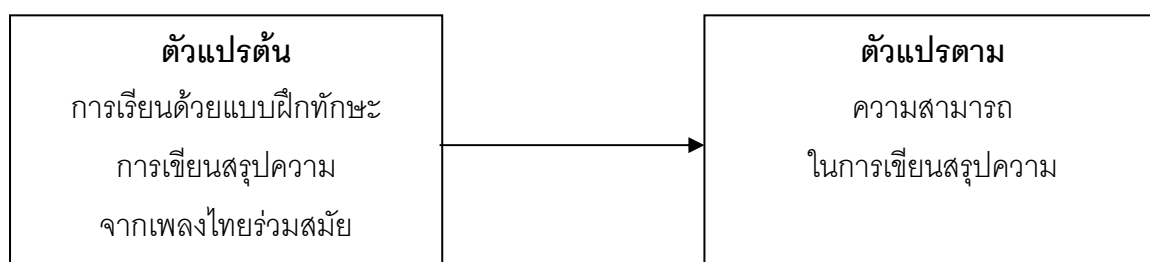
2. ด้านการใช้ภาษา หมายถึง การใช้คำ กลุ่มคำประโยคที่สื่อความหมายชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่กำกวม ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 พร้อมทั้งเขียนตัวสะกด วรรณยุกต์ มีการเว้นวรรคตอนตัวการันต์อย่างถูกต้อง และไม่มีการย่อคำหรือใช้อักษรย่อ

6. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

80 ตัวแรก คือ คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละของการทำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ซึ่งเป็นแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนไม่น้อยกว่า 80

80 ตัวหลัง คือ คะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละของการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความหลังการใช้แบบฝึกทักษะไม่น้อยกว่า 80

กรอบแนวคิด

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ
ต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
 - 1.1 ความหมายแบบฝึกทักษะ
 - 1.2 ความสำคัญแบบฝึกทักษะ
 - 1.3 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 1.4 หลักการทางจิตวิทยาเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ
 - 1.5 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
 - 1.6 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนสรุปความ
 - 2.1 ความหมายความสามารถการเขียนสรุปความ
 - 2.2 จุดประสงค์ของความสามารถการเขียนสรุปความ
 - 2.3 หลักความสามารถการเขียนสรุปความ
 - 2.4 จิตวิทยาและทฤษฎีความสามารถการเขียนสรุปความ
 - 2.5 การวัดและประเมินผลความสามารถการเขียนสรุปความ
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการเขียนสรุปความ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.1 ความหมายเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.2 ความสำคัญของเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.3 จุดประสงค์ของเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.4 ประเภทของเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.5 ประโยชน์ของเพลงไทยร่วมสมัย
 - 3.6 ความสนใจในการฟังเพลงของวัยรุ่น
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยร่วมสมัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบฝึกทักษะ

1.1 ความหมายแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการสอนทักษะเกี่ยวกับการเขียนทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการฝึกทักษะเรื่องการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ครูสามารถใช้แบบฝึกช่วยพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียน เพื่อจะพบข้อบกพร่องในการเรียนการสอนและเพื่อครูจะได้หาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่างๆ ด้วย นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังเป็นสิ่งเร้าใจให้นักเรียนสนใจเรียนและอยากฝึกทักษะการเขียนสรุปความให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537:40) ให้ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติไว้ว่า หมายถึง คู่มือนักเรียนที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากชุดการสอนเป็นงานที่นักเรียนบันทึกสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วย มีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย ซึ่งผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยเรียงรวมเรียงตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ชุดการสอนเป็นตัวอย่าง 1 ชุดเสมอ

ละเอียด ศษวัฒน์ (2537:25) และกฤติยา เรวัต (2538:84) กล่าวถึง แบบฝึกทักษะไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการสอนหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางภาษาให้นักเรียนได้ฝึกฝนจนมีประสบการณ์

อดุล ภูปลื้ม (2539:24 -25) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญและความจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามากเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบททวนบทเรียนดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากเรียนแล้วตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

กล่าวโดยสรุปว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนจนมีประสบการณ์และสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง โดยแบบฝึกทักษะจะมีแบบฝึกหัดเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝน

1.2 ความสำคัญแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติได้ด้วยตนเองได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหา โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน การฝึกทักษะทางภาษานั้นจะอาศัยเฉพาะแบบเรียนและแบบฝึกในแบบเรียนเพียงอย่างเดียวไม่นับว่ายัง

น้อยเกินไป ทั้งจะไม่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในทักษะทางภาษาได้เพียงพอ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องสร้างแบบฝึกทักษะเฉพาะเรื่องขึ้น สำหรับฝึกเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วในทักษะทางภาษาไทย โดยเฉพาะในด้านการเขียน ดังนี้ นางเยาว์ บวงสรวง (2535:5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะเป็นแบบฝึกทักษะทางภาษา หลังจากนักเรียนเรียนเนื้อหาไปแล้วจัดว่าเป็นสื่อการเรียนอย่างหนึ่งที่ครูสามารถนำไปประกอบกิจกรรมการสอน ได้ดีและเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการสอน

ละเอียด ศุภวัฒน์ (2537:16) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนที่ทำขึ้นเป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียน ช่วยให้ผู้ทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของนักเรียนและช่วยนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

อดุล ภูปลื้ม (2539:24-25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาของบทเรียน และคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนาน
4. ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ครูผู้สอนทราบความบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่อและเครื่องมือประเภทหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียนเป็นอย่างดี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้กับนักเรียน โดยครูต้องคัดเลือกเนื้อหาและสร้างให้แบบฝึกนั้นอย่างมีประสิทธิภาพสูงและเหมาะสมกับการที่จะนำไปใช้กับนักเรียนมากที่สุด

1.3 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์สำคัญที่จะช่วยใ้การเรียนการสอนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะต่างๆ การเขียนเป็นการฝึกทักษะทางภาษา การเรียนแต่เฉพาะในบทเรียนเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียนสรุปความได้อย่างดี ซึ่งครูจำเป็นต้องสร้างและนำแบบฝึกไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกพอสมควร เพื่อจะได้สามารถสร้างแบบฝึกที่ดี และมีประสิทธิภาพสูง เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียนมากที่สุด มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวเกี่ยวกับแบบฝึกที่ดีไว้ในลักษณะต่างๆ กัน ดังนี้

นิภา เล็กบำรุง (2518:14-15) ได้กล่าวถึงหลักการให้แบบฝึกแก่นักเรียนไว้ว่า ครูควรมีหลักในการให้แบบฝึก เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ดังนี้

1. แบบฝึกต้องแจ่มแจ้งและแน่นอน ครูต้องอธิบายวิธีทำอย่างชัดเจน ให้นักเรียนเข้าใจถูกต้อง และกำหนดขอบเขตให้แน่นอน ไม่กว้างขวางเกินไป
2. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะกับวัย และพื้นฐานความรู้ของนักเรียน
3. แบบฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว เพราะความรู้หรือประสบการณ์เดิมย่อมเป็นรากฐานหรือประสบการณ์ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและสะดวกขึ้น
4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าอันเป็นเครื่องเร้าใจให้นักเรียนทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
5. ครูต้องเร้าความสนใจของนักเรียนให้มีต่อแบบฝึก
6. ครูควรเป็นผู้ตั้งปัญหาขึ้นและปัญหานั้นไม่ยากเกินความสนใจของนักเรียน แต่เร้าใจให้อยากรู้ อยากเห็น และยั่วให้นักเรียนแก้ปัญหา
7. การให้นักเรียนรู้ค่าใคร่จะเสียก่อนจะเป็นเครื่องเร้าใจนักเรียนให้ทำต่อไปจนสำเร็จ
8. เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบบฝึกที่กำหนดสำหรับนักเรียนแก่นักเรียนปานกลางและนักเรียนอ่อนนั้น ควรยากง่ายต่างกัน แต่ถ้าให้แบบฝึกอย่างเดียวกันก็ควรพิจารณาด้านคุณภาพของแบบฝึกให้แตกต่างกัน หรือให้เด็กที่เรียนอ่อนมีเวลามากกว่า

โรจนา แสงรุ่งระวี (2531:20) กล่าวถึง การสร้างแบบฝึกทักษะให้ดีมีประสิทธิภาพว่า ครูต้องคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อม ระดับสติปัญญา ความสามารถ ความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษา ตลอดจนเนื้อหาและระยะเวลาในการทำแบบฝึก ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมาแก้ไขข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น

วิชัย เพ็ชรเรือง (2531:77) ได้สรุปหลักในการทำแบบฝึกทักษะว่า ควรมีลักษณะดังนี้

1. แบบฝึกต้องมีเอกภาพและความสมบูรณ์ในตัวเอง
2. เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและสังคม
3. ครอบคลุมหลายลักษณะวิชาโดยบูรณาการให้เข้ากับการเขียน
4. ใช้แนวคิดใหม่ในการจัดกิจกรรม
5. สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนเต็มที่
6. คำนึงถึงพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน
7. เน้นการแก้ปัญหาครูและนักเรียนได้มีโอกาสวางแผนงานร่วมกัน

8. แบบฝึกควรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ คือ เป็นสิ่งที่มีความแปลกใหม่พอสมควร เป็นสิ่งซึ่งสมองสามารถปรับและรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของผู้เรียนได้

พรอนธิกา อ่อนแสง (2532:48) ได้สรุปหลักการทำแบบฝึกว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา
3. ขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างแบบฝึก

ศึกษาปัญหาข้อบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน

ศึกษาจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้

ศึกษาเนื้อหา

ศึกษาลักษณะของแบบฝึก

กำหนดรูปแบบและการสร้างแบบฝึกให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการแก้ไข

ประพนธ์ จำเริญ (2536:15) ได้ให้แนวทางในการดำเนินการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย และวางแผนในการดำเนินการสร้างแบบฝึกหัด
2. วิเคราะห์ทักษะ และเนื้อหาวิชาที่ต้องการสร้างแบบฝึกหัด เป็นทักษะย่อยๆ และเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามทักษะ และเนื้อหาย่อยๆ นั้น
3. เขียนแบบฝึกหัดตามเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน
4. กำหนดรูปแบบของแบบฝึก

พญู ทั้งแดง (ชูลีพร แจ่มถนอม. 2542:32; อ้างอิงจาก พญู ทั้งแดง. 2534:17) กล่าวถึงในการสร้างแบบฝึกจะต้องใช้ภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน วัยและความสามารถ คำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบฝึก เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว และส่งเสริมความคิด สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

จะเห็นได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการสร้างเป็นสำคัญ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม ความสนใจ ระดับความสามารถของนักเรียน ตลอดจนรูปแบบของแบบฝึกทักษะ ควรมีรูปแบบที่จูงใจ เนื้อหาควรมีความยากง่ายที่เหมาะสม และกำหนดเวลาในการทำแบบฝึกทักษะที่พอเหมาะ เพื่อให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพ

1.4 หลักการทางจิตวิทยาของแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความเพื่อใช้ในการสอนนั้น ต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาการศึกษาเข้าช่วย เพื่อให้แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์เหมาะที่จะนำไปใช้กับนักเรียนให้สอดคล้องกับวัย ความสามารถ ความสนใจของนักเรียน หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องมีหลายประการ ดังที่พรอนธิ ชูทัย (2522:142) ได้สรุปแนวความคิดของนักจิตวิทยาการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. กฎแห่งผล หมายถึง หลักการของ Thorndike ที่ว่าการกระทำใดๆ ก็ตามถ้าเป็นสิ่งทีผู้กระทำพึงพอใจก็จะทำพฤติกรรมนั้นๆ ซ้ำอีก ในทางตรงกันข้ามการกระทำใดๆ ถ้ามีผลที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้กระทำจะเลิกทำพฤติกรรมนั้นๆ ดังนั้นแบบฝึกที่สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาข้อนี้ จึงต้องให้นักเรียนสามารถทำแบบฝึกนั้นได้พอสมควรและควรมีคำเฉลยให้นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้หลังจากทำแบบฝึกเสร็จแล้ว

2. การฝึกหัด หมายถึง สรุปผลจากการทดลองของ Watson ว่าการเรียนรู้เกิดจากการฝึกหัด และความใกล้ชิด โดยเฉพาะการฝึกหัดนั้น เป็นการแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งซ้ำๆ เพื่อให้จำได้คงทน ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นในการฝึกทักษะต่างๆ ดังนั้น การสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยานี้จึงควรเน้นให้มีการกระทำซ้ำๆ เพื่อให้จำคำได้นาน และสามารถเขียนได้ถูกต้อง เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องฝึกหัดอยู่เสมอ

3. การเสริมแรง หมายถึง หลักการของ Thorndike ว่าการกระทำใดๆ ถ้าได้รับ การเสริมแรง จะทำให้มีแนวโน้มให้เกิดกระทำนั้นๆ ให้ห่างและหายไป ดังนั้นการเรียนการสอนผู้เรียนมีปัญหาคือแล้วครูจึงควรเสริมแรงด้วยการให้กำลังใจอย่างดีแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ

4. แรงจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญในการเรียน ครูต้องรู้จักกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว อยากรู้หรืออยากเรียนแบบฝึกที่น่าสนใจจะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนอยากทำอยากฝึกและเกิดการเรียนรู้

นอกจากนี้ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522:73) ได้กล่าวเกี่ยวกับการทบทวนการเรียนรู้จากทฤษฎีการเชื่อมโยงของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม ก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น จะต้องสำรวจดูก่อนว่านักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจหรือยัง ถ้ายังไม่พร้อมต้องมีการจูงใจให้เกิดความพร้อมแล้วจึงสอนให้เกิดการเรียนรู้ โดยยึดหลักความพึงพอใจ

2. กฎแห่งการฝึก เมื่อต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ ต้องให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและหมั่นฝึกฝนหรือนำสิ่งที่รู้นั้นมาใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้ยาวนานและคงทนถาวร

3. กฎแห่งผล การให้นักเรียนทราบผลการเรียนทันที และยกย่องชมเชยจะทำให้นักเรียนเกิดความพอใจและเป็นการเสริมแรงให้อ่านเรียนบทเรียนอีก

ส่วน สุจริต เพียรชอบ (2523:52) ได้ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างแบบฝึก ได้ดังต่อไปนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎการฝึกหัดที่สอดคล้องกับ การทดลองของ Watson นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัด ทอดทิ้งไปนานแล้วย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสิ่งที่ครูควรคำนึงด้วยว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไปและควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียนนั้นครูสามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการใช้แบบฝึกสั้นๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำ ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

สุรงค์ คุ้มตระกูล (2536:203-204) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ควรนำมาสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีแรงจูงใจภายใน และมีความอยากรู้อยากเห็น ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความมั่นใจในการกระทำด้วยตนเอง

2. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงสร้างของบทเรียนให้เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของบทเรียนแต่ละหน่วย

3. จัดตามความยากง่ายของบทเรียน

4. เสริมแรงด้วยตนเอง ครูควรให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนว่าทำถูกหรือทำผิด และครูสอนให้นักเรียนตั้งความคาดหวังในสิ่งที่เป็นไปได้

หลักจิตวิทยาดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจะช่วยเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกที่ดี และน่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ทั้งช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนาน นักเรียนมีความพึงพอใจที่จะเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น

1.5 ลักษณะแบบฝึกทักษะที่ดี

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกฝนด้านทักษะการใช้ภาษาอยู่เสมอ ผู้สอนควรสร้างแบบฝึกเพื่อช่วยฝึกทักษะให้แก่นักเรียน และมีโอกาสทบทวนความรู้เพื่อความแม่นยำ แบบฝึกที่ดีต้องผ่านการหาประสิทธิภาพมาก่อน เพื่อจะได้แบบฝึกที่มีคุณภาพ ดังที่

นงเยาว์ บวงสรวง (2535:31) กล่าวไว้ว่า แบบฝึกที่ดีต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ มีการวิธีการฝึกทักษะที่เหมาะสม มีจุดมุ่งหมายในการฝึกอย่างชัดเจน และมีรูปแบบน่าสนใจโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียน

กฤติยา เรวัด (2538:47) สรุปลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า ควรมีความเหมาะสมกับวัยความสามารถ ความสนใจ และระดับชั้นของผู้เรียน ครูควรคำนึงถึงจิตวิทยาและความพร้อมของนักเรียน แบบฝึก

ควรมีคำชี้แจงและตัวอย่างสั้นๆ ครูควรสร้างแบบฝึกหลายๆ รูปแบบ และใช้เวลาฝึกที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วิชุลดา คงนุรัตน์ (2539:31) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านใดด้านหนึ่งที่มีหลายรูปแบบแล้วแต่เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา การสร้างจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา ตลอดจนขั้นตอนที่ถูกต้อง เหมาะสม และสำคัญที่ครู นักเรียนจะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีนั้นต้องเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว มีความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความพร้อม ความสนใจของผู้เรียน มีคำอธิบายพร้อมตัวอย่างประกอบชัดเจน และใช้เวลาฝึกที่เหมาะสม ดังนั้นผู้สอนควรสร้างแบบฝึกหลายๆ รูปแบบ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.6 ประโยชน์แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทางภาษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดีต่อครูและนักเรียน ดังที่ มะลิ ศรีชู (2535:27) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า การนำแบบฝึกไปใช้เป็นสื่อการสอน ครูจะต้องรู้จักเลือกแบบฝึกให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และเมื่อเรียนแบบฝึกเสร็จสิ้นแล้ว ครูต้องประเมินผลให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อบกพร่องในการเรียนของตน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนของตนให้ดีขึ้น

Greene; & Petty (ละเอียด คชวัฒน์. 2537:17; อ้างอิงจาก Greene ; & Petty.1975:469-472) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ดังนี้

1. ใช้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครู
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครู
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นการช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จตามระดับความสามารถของเด็ก
5. จะช่วยเสริมทักษะให้คงอยู่ได้นาน
6. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้ง
7. แบบฝึกที่จัดเป็นรูปเล่ม จะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้ เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้
8. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ตลอดจนทราบปัญหาข้อบกพร่องและจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลาที่
9. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะได้อย่างเต็มที่

10. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยประหยัดเวลา และแรงงานในการสอน การเตรียมการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะและช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการลอกโจทย์แบบฝึก

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538:53) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางจิตใจมากขึ้น
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้เด็กสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

สรุปได้ว่า แบบฝึกมีประโยชน์สำหรับครูและนักเรียน คือ ช่วยแบ่งเบาภาระของครู ช่วยให้ผู้มองเห็นปัญหา ข้อบกพร่องในการสอน ช่วยประหยัดเวลาและแรงงานในการเตรียมการสอนของครู ได้เป็นอย่างดี ส่วนประโยชน์สำหรับนักเรียน คือ ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนสนใจเรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรสร้างแบบฝึกขึ้นใช้ เพื่อช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ

1.7 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

ไพรัตน์ อนุพันธ์ (2535:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนคำพ้องเสียง สำหรับนักเรียนที่พูดสองภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรี จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับความสามารถทางภาษา ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำพ้องเสียงก่อนฝึกและหลังฝึกของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้แบบฝึกการเขียนคำพ้องเสียงช่วยพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเขียนคำพ้องเสียงดีขึ้นอย่างมาก

เพลินใจ พุกษชาติรัตน์ (2535:50) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกพัฒนาความสามารถในการเขียนร่องทรงเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสังเวช กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มที่หนึ่งทดลองโดยใช้แบบฝึกทักษะอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนมีความสามารถในการเขียนร่องทรงเชิงสร้างสรรค์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกประกอบการเรียน

ละเอียด คชวัฒน์ (2537:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 40 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพมีประสิทธิภาพ 80.40 / 81.00 และคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพช่วยพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเขียนกลอนสุภาพดีขึ้น

อรพิมพ์ เครือเนียม (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนโคลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 80 คน เครื่องมือคือ แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 10 แผน แบบฝึกทักษะการเขียนโคลง 10 แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนโคลง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนโคลงสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนโคลงช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเขียนโคลงดีขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะแสดงว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนทักษะการเขียน แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพจะพัฒนาทักษะทางการเขียนของนักเรียนให้เป็นระบบ เป็นกระบวนการและเกิดความคงทนมากขึ้นมากขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนสรุปความ

2.1 ความหมายความสามารถในการเขียนสรุปความ

การเขียน เป็นการถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกไปสู่ผู้อ่าน อย่างน้อยการเขียนทุกชนิดจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียน พร้อมทั้งยังใช้ภาษาที่ถูกต้องอีกด้วย การเขียนสรุปความเป็นการเขียนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อย่อเรื่องให้กระชับรัดกุม ดังที่

เอกฉัท จารุเมธีชน (2541:110) ได้กล่าวถึง ความหมายของการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความ คือ การเก็บเนื้อความในเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นโดยคงความหมายเดิมไว้ ไม่เปลี่ยนแปลง

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542:210) ได้อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความ กล่าวไว้ว่าการเขียนสรุปความ เป็นวิธีการย่ออย่างสั้นที่สุด คือ จะกล่าวแต่เพียงความคิดที่สำคัญที่สุดเท่านั้น และผู้สรุปความจะต้องเข้าใจและตีความเองว่า ผู้เขียนเขียนในทำนองใด ผู้สรุปความจะต้องใช้ถ้อยคำของตนเอง สรุปลักษณะของข้อความที่ตนอ่านให้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อเรื่องนั้นๆ

นิตยา กาญจนวรรณ (2543:30) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสรุปความสรุปไว้ว่า ผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้จักจับใจความแล้วใช้คำที่จำเป็นเท่านั้น และสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อเรื่อง

ไพโรธ เลิศพิริยภมล (2544:113) ได้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า เป็นการรวบรวมใจความสำคัญของเรื่อง หรือหาประเด็นหลักของเรื่องออกมาให้ได้ แล้วนำมาเรียบเรียงด้วยถ้อยคำที่สละสลวย

พรฤดี ขวัญศิริกุล (2546:16) ได้สรุปความหมายของการเขียนสรุปความว่า การเขียนสรุปความ คือ การเก็บใจความสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ โดยมีเนื้อหาสัมพันธ์กันด้วยจำนวนของผู้สรุปเอง โดยมีความหมายที่ผู้อ่านเข้าใจได้ครบถ้วนและนำไปใช้ประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปประเด็นใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังให้ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้ถ้อยคำสำนวนของผู้เขียนสรุปความเองที่เรียบเรียงขึ้นใหม่เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

2.2 จุดประสงค์ของความสามารถในการเขียนสรุปความ

ความสามารถการเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อบุคคลโดยทั่วไปและนักเรียนทุกระดับชั้น เพราะการที่ได้ยินและฟังเรื่องราวใดๆ ต้องมีการสรุปความเพื่อความเข้าใจของตนเอง และใช้ในการสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา การทำงานและใช้ในชีวิตประจำวัน ดังที่

วรรณิ โสมประยูร (2534:573) ได้กล่าวถึง ความสามารถการเขียนสรุปความมีความสำคัญ เพราะบุคคลไม่สามารถที่จะจำเรื่องราวได้ทั้งหมดจึงจำเป็นต้องเลือกจำสิ่งที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและในชีวิตประจำวันได้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2535:117) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเขียนสรุปความไว้ 2 ประการ คือ

1. เก็บเนื้อเรื่อง การย่อในลักษณะนี้มุ่งให้เข้าใจเรื่องราวและลำดับเหตุการณ์ได้โดยตลอด ใจความที่เก็บมาต้องสมบูรณ์ ส่วนข้อความที่ไม่ใช่แก่นสำคัญ (พลความ) ก็อาจตัดทิ้งไปได้ การย่อแบบเก็บเนื้อเรื่องมักใช้หนักไปทางด้านเรื่องราวประวัติ จุดหมายได้ตอบข่าวเหตุการณ์ต่างๆ
2. เก็บความคิด การเก็บความคิดจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความคิดของเรื่องให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด การย่อลักษณะนี้มักเป็นเรื่องที่แสดงความคิดเห็น เช่น บทความ บทวิจารณ์ ข้อสันนิษฐาน รายงาน การค้นคว้าวิจัย เป็นต้น การย่อแบบเก็บความคิดนี้มักจะสั้นกว่าแบบเก็บเนื้อเรื่อง บางครั้งอาจมีความยาวเพียงประโยคเดียว ซึ่งเป็นคนคิดหลัก บางครั้งผู้ย่ออาจเก็บความคิดที่สำคัญรองลงมาด้วยก็ได้หากเห็นว่าจำเป็น

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และอุดม หนูทอง (2535:24-28) กล่าวถึงการย่อความตามความมุ่งหมายต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. การย่อความเพื่อนิยามความหมาย คือ การเขียนสังเขปความที่กำหนดอย่างกว้างๆ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจตรงกัน โดยใช้คำน้อยที่สุด แต่ละคำให้ความหมายตรงและกว้างที่สุด โดยเลือกกล่าวถึงสาระสำคัญ ซึ่งคนทั่วไปเข้าใจและเห็นว่าสิ่งนั้นสอดคล้องกับความเป็นจริง

2. การย่อความเพื่อการจำกัดความ คือ การกำหนดความหมายของสิ่งที่กล่าวถึง ให้ชัดเจน มีขอบข่ายรัดกุมเห็นแนวปฏิบัติแน่นอน โดยใช้ถ้อยคำสั้นที่สุด แต่คลุมสาระทั้งหมด

3. การย่อความแบบบรรยายสรุป คือ การเลือกบรรยายลักษณะสำคัญของสิ่งที่พรรณนาถึง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพของสิ่งนั้นชัดเจน ได้แก่ การพรรณนาถึงลักษณะของบุคคล สถานที่และสิ่งของโดยย่อ

กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภางค์ (2538:77) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการย่อไว้ว่า ความมุ่งหมายของการย่อก็คือ เพื่อจับเนื้อเรื่องสำคัญของข้อความที่อ่านให้ได้อย่างถูกต้องครบบริบูรณ์ ตรงตามที่เขียนไว้ในต้นเรื่อง

สมพร มั่นตะสูตร (2540:15) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนสรุปความ คือ ต้องการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ข้อเท็จจริงและทัศนคติ ตลอดจนอารมณ์ จินตนาการ ความรู้สึกต่างๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งถ้าผู้เขียนเน้นประเด็นสำคัญได้อย่างเด่นชัด จะทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ในทันที

พริ้มเพราวดี หันตรา (2541:79) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า มีความสำคัญในการสื่อสารเพราะจะช่วยให้จดจำสาระสำคัญจากเรื่องที่ได้ฟังและอ่านแล้วสื่อสารต่อด้วยการพูดและเขียนอีกทอดหนึ่ง

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเขียนสรุปความนั้น ก็คือ การทำข้อความที่ยาวให้สั้นลง เก็บเฉพาะประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยยังคงความหมายตรงกับข้อความเดิม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจทันทีโดยไม่ต้องรู้เรื่องเดิมมาก่อน การเขียนสรุปความจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสาร ช่วยสร้างความเข้าใจกันโดยใช้เวลาไม่มาก

2.3 หลักและวิธีการของความสามารถในการเขียนสรุปความ

ทักษะการเขียนสรุปความ เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียน ในการเขียนสรุปความให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องฝึกฝนตลอดเวลา มีนักการศึกษาหลายคนให้หลักและวิธีการเขียนสรุปความไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

สนิท สัตโยภาส (2538:177) กล่าวถึงหลักการย่อความไว้สอดคล้องกัน คือ ประการแรก อ่านเรื่องที่จะย่อหรือสรุปให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ไม่น้อยกว่า 2 – 3 เที่ยว ประการที่สอง เก็บใจความสำคัญในตอนหรือย่อหน้าหนึ่งๆ ไว้ย่อหน้าละ 1 ใจความ ประการที่สาม นำใจความของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงให้เนื้อความต่อสัมพันธ์กันตามลำดับเป็นเนื้อเรื่องเดียวกันด้วยสำนวนของผู้ย่อ ประการที่สี่ ใจความย่อแล้วจะมีสรรพนามบุรุษที่ 3 เท่านั้น ประการที่ห้า ถ้าข้อความที่ย่อมีราชาศัพท์ให้คงราชาศัพท์ไว้ ประการที่หก ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรองต้องเปลี่ยนเป็นร้อยแก้ว และประการสุดท้ายไม่ควรใช้อักษรย่อ นอกจากชื่อเต็มยาวมากและคนทั่วไปรู้จักกันดีแล้ว

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2544:55) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการฝึกการเขียนสรุปความให้เกิดความชำนาญ สามารถสรุปความได้อย่างแม่นยำและคล่องแคล่ว โดยฝึกตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นพิจารณาสารว่ามีเนื้อหาเป็นอย่างไร รูปแบบของสารเป็นอะไร เช่น ถ้าเป็นบทสนทนาจึงให้เปลี่ยนเป็นเรื่องเล่าธรรมดาและไม่ต้องเก็บรายละเอียดทั้งหมด

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นการย่อเนื้อหาของเรื่องจากเรื่องทั้งหมด ให้เหลือประมาณหนึ่งในสาม พร้อมทั้งคิดตั้งชื่อเรื่องคือ ต้องเป็นความคิดรวบยอดของเรื่องนั้น

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นสรุปเรื่องสั้นให้กะทัดรัด โดยหาข้อความหรือคำมาทดแทนประโยคหรือข้อความยาวๆ ให้เหลือข้อความสั้นๆ และปรับปรุงถ้อยคำและชื่อเรื่องให้กระชับรัดกุมกว่าเดิม และถือว่าเป็นขั้นสรุปความแล้ว

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นสุดท้าย คือ เป็นขั้นสรุปรวบยอดของเรื่องราวทั้งหมดให้เหลือเฉพาะใจความสำคัญจริงๆ หรือให้เหลือประเด็นหลักเพียงประเด็นเดียว ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญและเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุด

สุวรรณณี อุดมผล (2545:15) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า อ่านเรื่องที่จะย่ออย่างละเอียด แล้วตั้งคำถามกับตัวเองว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร และได้ผลอย่างไร โดยแยกข้อความออกเป็นตอนๆ แล้วจับใจความให้ได้ว่าด้วยเรื่องอะไร นำใจความสำคัญทั้งหมดมาเรียบเรียงใหม่ ให้ง่ายและดีที่สุด ไม่ควรใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ สรรพนามบุรุษที่ 2 ในข้อความที่ย่อความ จำนวนที่ย่อต้องไม่ใช่จำนวนเดิม ตัดคำฟุ่มเฟือยหรือรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออกให้หมด ควรใช้คำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ประโยคควรใช้ประโยคสั้นๆ และถูกหลักไวยากรณ์ ถ้าซ้ำเนื้อความให้นำมากล่าวเพียงครั้งเดียว ถ้ามีคำราชาศัพท์ชั้นใดอยู่ในเรื่องเมื่อย่อต้องใช้ให้ถูกต้อง ไม่ควรใช้อักษรย่อ นอกจากชื่อเต็มยาวมากและเมื่อเรียบเรียงย่อเสร็จแล้วควรทบทวนดูว่าเรื่องที่ย่อนั้นมีเนื้อความติดต่อกันดีหรือไม่

สรุปได้ว่า หลักและวิธีการเขียนสรุปความนั้นต้องเริ่มจากการฟังและอ่าน เพื่อให้รู้เรื่องราวอย่างพอสังเขป เก็บข้อความที่สำคัญให้ครบถ้วน นำมาเรียบเรียงให้ได้ใจความสละสลวยเป็นจำนวนของผู้สรุปเองโดยใจความสำคัญที่สรุปไว้นั้นต้องสั้น กะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจทันที

2.4 จิตวิทยาและทฤษฎีของความสามารถในการเขียนสรุปความ

หลักการสอนเขียนระดับประถมศึกษา วรณี โสมประยูร (2537:169-171) ได้กล่าวถึง สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการสอนเขียน ที่สามารถนำมาใช้กับการสอนเขียนเรื่องได้ คือ ความพร้อมของเด็ก ความสามารถในการถ่ายทอดและการรับรู้ของเด็ก และการใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ ซึ่งตรงกับจิตวิทยาการศึกษาและทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. ความพร้อม การเขียนเป็นทักษะที่ยู่ยากสลับซับซ้อน เพราะต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ ตา และความคิด ดังนั้นเด็กจะพัฒนาการเขียนได้ดี จำเป็นต้องมีความพร้อมทางการและสมองเสียก่อน ครูจึงจำเป็นต้องทราบว่าเด็กแต่ละคนมีความพร้อมทางการและสมองมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อหาวิธีปลูกฝังความพร้อมทางการเขียนโดยให้เด็กมีโอกาสปฏิบัติงานที่ใช้กล้ามเนื้อ ตา สมองให้สัมพันธ์กัน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และแสดงความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจแตกต่างกัน บางคนมีความสามารถรับรู้ได้มากในเวลารวดเร็ว บางคนรับได้น้อย บางคนแม้จะมีความสามารถรับรู้ได้ดีและมีความรู้มากแต่ไม่สามารถเขียนแสดงความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนั้น ครูจะต้องรู้และเข้าใจความสามารถของเด็กแต่ละคนจึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะการเขียนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนพื้นฐาน

กาเย่ (Gagne. 1974:28) ได้แสดงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้การสอน ซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวผู้เรียนเมื่อได้รับการสอนแล้วจะเกิดขึ้นมีส่วนสัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยเมื่อผู้เรียนได้รับการสอนซึ่งผู้สอนได้กระตุ้นพลังแรงจูงใจแล้ว ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนการสอนขึ้น ซึ่งสามารถแสดงเป็นลำดับขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจ
2. การรับรู้
3. การสำนึก
4. การปรุงแต่ง
5. การระลึกทบทวน
6. การแสดงพฤติกรรม
7. การแสดงผลย้อนกลับ

2.5 การวัดและประเมินผลของความสามารถในการเขียนสรุปความ

สำหรับการวัดความสามารถทางการเขียนนั้น ได้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบหลายท่านเสนอแนวทางดังนี้

บั้งอร สว่างวโรรส และเยาวภา พุกกะคุปต์ (2524:50) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดความสามารถในการเขียน 5 ประการ คือ

1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
2. วัตถุประสงค์ ได้แก่ งานเขียนนั้นจึงต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการเลือกสรรการจัดและลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย

3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง
4. ลีลาการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน
5. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง
 ไคเดอริช (McColly. 1970:148–156; citing Diederich. n.d.:148–156) ได้กำหนดองค์ประกอบในการตัดสินความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้
 1. ความคิดและจินตนาการ คือ การพิจารณาถึงความชัดเจน อย่างต่อเนื่องและความสมเหตุสมผล
 2. รูปแบบของการเขียนเรียงความ พิจารณาถึงการเรียงเรียงเรื่องและลำดับความคิด
 3. อรรถรสในการเขียน พิจารณาลีลาการเขียนที่น่าสนใจ และเชื่อถือได้
 4. กลไกการเขียน พิจารณาการใช้เครื่องหมายวรรคตอน และไวยากรณ์
 5. การใช้คำ พิจารณาการเลือกใช้และการเรียบเรียงคำ
 ฮีตัน (Heaton. 1979:134– 35) ได้เสนอแนะว่าในการวัดความสามารถในการเขียนนั้น ควรจะวัดผู้เขียนในด้านต่อไปนี้
 1. วัดความสามารถในด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในการเขียนเรื่องนั้นๆ
 2. วัดความสามารถในการใช้คำศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสมและหลากหลาย
 3. วัดความสามารถด้านกลไกการเขียน หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอนและตัวสะกดที่ผู้เขียนใช้ได้ถูกต้อง
 4. วัดด้านความคล่องแคล่วของการเขียน คือ วัดด้านลีลา และความคล่องของการสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการนำเสนอเนื้อเรื่องและความคิด ให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การเลือกใช้ถ้อยคำ ลีลาการเขียนและโวหารต่างๆ
 5. วัดด้านความสัมพันธ์ของข้อความ หมายถึง การจัดลำดับความคิดและการเรียบเรียงข้อความ
 ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ในการวัดความสามารถด้านการเขียนนั้น จะวัดในด้านต่อไปนี้ ด้านภาษา ได้แก่ ไวยากรณ์ คำศัพท์และการเรียบเรียงประโยค ส่วนด้านความคิด ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาและลีลาการเขียน ซึ่งรวมถึงสำนวนโวหาร และอารมณ์ของผู้เขียนด้วย

2.6 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการเขียนสรุปความ

กฤติยา เรวัด (2538:78) ได้วิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 70 คน แบ่งเป็น กลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง มีประสิทธิภาพ 88.75 / 80.16 ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองก่อนฝึกและหลังฝึกของนักเรียนทั้งกลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนิษฐา แสงภักดี (2540:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหม้อ “พัฒนานุกูล” จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว มีประสิทธิภาพ 80.15 / 80.92 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิธร วงศ์ชาลี (2542:121) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน สรุปได้ว่าการที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนให้ได้ผลดีนั้น ครูควรใช้เทคนิคการสอนหลายวิธี ได้แก่ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษาและอื่นๆ ซึ่งแต่เดิมครูมักเป็นผู้บอกหลักเกณฑ์ กำหนดหัวข้อให้และให้นักเรียนเขียนส่ง ซึ่งอาจทำให้นักเรียนไม่สนใจและเบื่อการเขียน แต่ถ้าครูมีสื่อการสอน หรือวิธีสอนที่น่าสนใจมากระตุ้นให้นักเรียนก่อน ก็จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะเขียนมากขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวกับเพลงไทยร่วมสมัย

3.1 ความหมายเพลงไทยร่วมสมัย

เพลงไทยร่วมสมัย เป็นเพลงที่สะท้อนชีวิตของคนในสังคม มีการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ มีจังหวะที่สนุกสนาน มีการพัฒนาเนื้อหาไปตามยุคสมัยและสามารถโน้มน้าวจิตใจคนฟังได้ ดังนี้

พิชิต จงสถิตย์วัฒนา (2517:155) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของเพลงในปัจจุบันหรือเพลงร่วมสมัย คือ เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง ว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะของตน เช่น เพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่จะเล่าถึงเรื่องราวต่างๆ ของผู้คนในชนบท ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาของเพลงได้ทันที เพราะเป็นภาษาง่ายๆ

สามารถสะท้อนชีวิตของคนชนบทได้เป็นอย่างดี หรือเพลงลูกกรุง มักมีเนื้อเรื่องประณีตบรรจงที่จะสรรหาคำมาเปรียบเปรยให้เห็นถึงสุนทรีย์ในชีวิตของผู้คนในสังคมเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะพูดถึงความรัก ความอาลัย

พงษ์ศิลป์ บุญยะวินาศ (2524:160-170) ได้กล่าวถึงศิลปะในการประพันธ์เพลงสรุปได้ว่าการเลือกสรรคำมาใช้ และการใช้สำนวนโวหารที่ทำให้เพลงนั้นๆ มีคุณค่า ควรแก่การสนใจของผู้ได้ยินได้ฟังโดยทั่วไปสามารถแบ่งได้เป็น 2 ข้อ คือ ศิลปะการเลือกสรรคำมาใช้ โดยคำนึงถึงพื้นฐานการใช้ภาษาของผู้ฟังที่จะเกิดความเข้าใจ ชาบซึ่งในถ้อยคำนั้นๆ อาจเลือกคำง่าย ๆ ส่วนมากนิยมใช้ภาษากลางๆ ที่ไม่ยากต่อการทำความเข้าใจและก่อให้เกิดความลึกซึ้ง ก็นั่นเอง อีกข้อหนึ่ง คือ ศิลปะในการใช้สำนวนโวหารในข้อนี้มุ่งเอาความรู้สึกด้านอารมณ์เป็นสำคัญ เช่น การใช้อุปมาอุปไมย การใช้สัญลักษณ์ หรือแม้แต่การใช้ภาษาสแลงเข้ามาปะปนในเนื้อเพลงตามความนิยมของยุคสมัย

จากที่กล่าวมานี้ แสดงว่าผู้แต่งเพลงทั้งหลายพิถีพิถันเลือกสรรคำมาใช้ ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาของเพลงได้ทันที และจะต้องสนองต่อความต้องการของบุคคลตามแต่ยุคสมัยด้วย

3.2 ความสำคัญของเพลงไทยร่วมสมัย

เพลงมีความสำคัญต่อจิตใจ อารมณ์และทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีในสังคม ครูควรจัดเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความเบิกบาน สนุกสนาน และส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแสดงออกโดยการขับร้องเสมอๆ ดังนี้

วิจิตร เจือจันทร์ (2533:46) กล่าวว่า เพลงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียน มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยธรรมชาตินักเรียนเป็นผู้ที่ชอบฟังเพลง ชอบกระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะ หากครูสามารถนำเพลงมาประกอบบทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ร้อง ได้เล่น เกิดความสนุกสนานได้ฝึกฝนจิตใจผ่อนคลายอิริยาบถ นักเรียนจะได้ความรู้ เกิดความซาบซึ้งในความไพเราะของเสียงดนตรีและเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องราวต่างๆ ที่บรรจุไว้ในบทเพลงโดยไม่ต้องบังคับแต่อย่างใด

ละออง จันทร์เจริญ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกได้ดี แม้แต่นักเรียนที่ไม่ค่อยพูดกับครู เวลาอ่านหนังสือออกเสียงตะกุกตะกักเหมือนติดอ่าง แต่พอให้ร้องเพลงปรากฏว่าอาการเหล่านั้นหายไป ถ้าครูรู้จักเลือกเพลงมาประกอบการสอนได้เหมาะสมก็จะเป็นประโยชน์แก่ทั้งการสอนและการเรียนและตัวนักเรียนเอง

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538:82) ได้กล่าวว่า การนำบทเพลงมาใช้ประกอบการสอนภาษาไทยนั้น ทำให้บรรยากาศการเรียนน่ารื่นรมย์ นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้นและได้แนะนำวิธีการใช้บทเพลงประกอบการสอนภาษาไทยไว้ว่าควรให้นำเข้าสู่บทเรียน ดำเนินการสอน สรุปบทเรียน ใช้ฝึก ประเมินผลและเสริมประกอบตอนท้ายของบทเรียน

สันั้น มีชนหมาก (2539:1) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของดนตรีและเพลงว่ามีบทบาทต่อชีวิตของคนเรา ดนตรีกับชีวิตมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับมนุษย์มาตั้งแต่เกิด เสียงดนตรีทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่เกิดจากการรังสรรค์ของคนจึงมีอิทธิพลต่อคน จนไม่อาจปฏิเสธได้นักการศึกษาที่ชาญฉลาดจึงนำดนตรีมาเป็นสื่อในการศึกษา ทั้งที่เป็นสื่อหลักและสื่อเสริมพลัง ดังนั้นดนตรีจึงได้ชื่อว่าเป็น “สื่อวาติลักษณ์” คือ สื่อที่เป็นบทเพลงและเสียงดนตรีที่ครูนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน จึงควรที่จะหันมาสนใจกับการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิดอรรถรส และฝึกฝนตนเองให้สามารถร้องเพลงได้ ใช้เพลงเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้อง เลือกลงคำร้องและทำนองเพลงประกอบบทเรียนด้วยตนเองเพราะสื่อลักษณะนี้ อาจเป็นสื่อชนิดเดียวที่ไม่ต้องลงทุนแต่มีคุณอนันต์ เพียงแต่ลงแรงฝึกฝนตนเอง ตามหลักวิชาการเท่านั้น

จารุพิมพ์ นภายน (2542:68) กล่าวว่า เพลงไทยร่วมสมัยจะมุ่งสะท้อนชีวิตด้านอารมณ์ต่างๆ ตลอดจนการดำเนินชีวิตและปรัชญาชีวิตของมนุษย์ และทัศนีย์ ศุภเมธี (2542:46) กล่าวถึงความสำคัญของเพลงว่าทำให้นักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักเรียนจะมีความมั่นใจในตัวเองและกล้าแสดงออกทำให้การเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้

สรุปได้ว่า เพลงไทยร่วมสมัยมีความสำคัญต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้งร่างกาย และจิตใจ โดยเฉพาะในด้านอารมณ์ สติปัญญาและความแข็งแรงของร่างกาย นอกจากนี้ นักเรียนจะได้รับความรู้และเกิดทัศนคติที่ดีต่อสาระในบทเพลง ถ้าครูนำเพลงไปประกอบการเรียนการสอนนักเรียนจะสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากบทเพลงจะสะท้อนการดำเนินชีวิตและอารมณ์ด้านต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งทำให้การเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้

3.3 จุดประสงค์เพลงไทยร่วมสมัย

ในการเรียนการสอนที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น มีวิธีการที่จะนำสื่อต่างๆ มาประกอบการสอนได้โดยเฉพาะบทเพลงซึ่งนักเรียนจะมีความสนใจตามธรรมชาติอยู่แล้ว ครูจึงควรใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536:51) ได้กล่าวถึงการใช้นิทเพลงประกอบการสอนสรุปได้ว่า เพื่อฝึกการฟังของนักเรียนทั้งการฟังการออกเสียงคำและระดับเสียงต่างๆ รวมทั้งจังหวะเพลงเมื่อฟังแล้วหัดร้องก็เป็นการเรียนภาษาไทยจากเพลงไปด้วย ทำให้การเรียนสนุกสนานจดจำบทเรียนได้ดี ทั้งนี้เพราะเพลงส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับเนื้อหาที่นักเรียนเรียน

วิภา คงคากุล (2537:42) กล่าวว่า เพลงเป็นงานศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนอารมณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบ เพลงจึงสามารถบันดาลให้มนุษย์เกิดความรู้สึกต่างๆ กัน เช่น เศร้าสร้อย อ่อนไหว ร่าเริงแจ่มใส หรือศีกะนองไปกับเสียงเพลง นอกจากนี้เพลงยังช่วยให้มนุษย์เกิดพลังในการสร้างสรรค์และช่วยผลักดันให้มีมานะต่อสู้

กับอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ได้ ดังนั้นถ้าครูนำเพลงมาประกอบการสอนจะสามารถส่งเสริมความรู้สึกรักในเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาการต่างๆ ให้เกิดกับนักเรียนได้

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2538:84) กล่าวโดยสรุปว่า การนำบทเพลงมาใช้ประกอบการสอนภาษาไทยนั้น ทำให้บรรยากาศการเรียนน่ารื่นรมย์ นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนและเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542:47) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนเป็นเน้นย้ำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้ว และเพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ตลอดจนสามารถทำให้นักเรียนรักวิชาภาษาไทยได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ในการนำบทเพลงไทยร่วมสมัยมาประกอบการเรียนการสอนนั้น สามารถฝึกการฟังและการใช้ภาษาจากเพลง เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกรักคิดและแก้ไขปัญหาต่างๆ เกิดการสร้างสรรค์ นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนและเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

3.4 ประเภทของเพลงไทยร่วมสมัย

เพลงไทยร่วมสมัย เป็นเพลงที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมในปัจจุบัน เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ของผู้แต่งที่ออกทางเนื้อเพลงในด้านต่างๆ ดังนี้

พีระ ตรีบุปผา (สุขุมาล สังข์เสื่อโพธิ์. 2547:4; อ้างอิงจาก พีระ ตรีบุปผา. 2526:161-162) ประเภทของเพลงตามเนื้อหาสาระไว้ดังนี้

1. เพลงปลุกใจสดุดี
2. เพลงประเภทธรรมชาติ
3. เพลงประเภทความรัก
4. เพลงประเภทธรรมชาติกับความรัก
5. เพลงประเภทพื้นเมืองแต่ละท้องถิ่นแต่ละจังหวัด
6. เพลงประเภทประเพณี ศิลธรรม
7. เพลงประเภทคติธรรม ภาษิตสอนใจ
8. เพลงประเภทสร้างสรรค์ สะท้อนสังคม

3.5 ประโยชน์ของเพลงไทยร่วมสมัย

เพลงไทยสากลมีประโยชน์ในการเรียนการสอนหลายประการ โดยเฉพาะการฝึกทักษะต่างๆ ในวิชาภาษาไทยสามารถนำเพลงมาใช้ฝึกทักษะให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

พัชรี สายสิทธิ์ (2533:41) กล่าวว่า การสอนโดยมีเพลงเป็นสื่อจะทำให้การเรียนในวิชานั้นๆ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญนอกจากนักเรียนจะเกิดความรู้สึกสนุกสนานกับบทเรียนแล้วยังเป็นการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์อีกด้วย ถ้าครูสอนอย่างถูกวิธีนักเรียนก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถจดจำได้แม่นยำเป็นเวลานาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2536) กล่าวโดยสรุปว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนจะช่วยให้การเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและจะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของบทเพลงที่มีต่อการศึกษาก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ที่ดีต่อการเรียน ส่งเสริมการอ่านและการฝึกฝนด้านความคิด

อวยชัย ผกามาศ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนจะทำให้บรรยากาศของห้องเรียนแจ่มใส ช่วยให้บทเรียนที่ยากเข้าใจได้ง่ายขึ้น นักเรียนกล้าแสดงออกมีส่วนร่วมในบทเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มก่อให้เกิดความรับผิดชอบ และฝึกทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนได้

สรุปได้ว่า เพลงไทยร่วมสมัยมีประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถช่วยให้กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และมีความจำที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ในบทเพลงมาใช้ในการเรียนและสามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เกิดความรักชาติได้

3.6 ความสนใจในการฟังเพลงของวัยรุ่น

ปัจจุบันวัยรุ่นจะสนใจฟังเพลงไทยร่วมสมัยกันมาก นักจิตวิทยาได้กล่าวถึงความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมของวัยรุ่น ดังนี้

สุชา จันทรโสม (2513:109) ได้กล่าวถึง วัยรุ่นและความสนใจว่าวัยรุ่นสนใจการอ่านหนังสือ การฟังดนตรี ชอบภาพยนตร์ เพลง และเรื่องรักๆ ตลอดจนเรื่องที่มีดาราที่ตนชื่นชอบ

ชัยนาท นาคบุปผา (2515:25-29) กล่าวถึง วัยรุ่นกับเสียงเพลงว่า เสียงดนตรีมีอิทธิพลที่จะทำให้อารมณ์รุนแรงของวัยรุ่นอ่อนไหวลงได้ง่าย เสียงดนตรีจะทำให้วัยรุ่นตกอยู่ในห่วงแห่งความฝัน และเป็นความฝันที่มีแต่ความสำเร็จมองเห็นความงดงามและความไพเราะของดนตรีและเสียงเพลง

สรุปได้ว่า วัยรุ่นสนใจฟังเพลงและดนตรีที่ทำให้วัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหว และใช้เสียงเพลงในการสร้างความฝัน

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยร่วมสมัย

กาญจนา วิมุกตานนท์ (2536:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการพิจารณาโครงสร้างของประโยคไวยากรณ์ จากบทเพลงไทยร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบลักษณะโครงสร้างของประโยคไวยากรณ์จากเนื้อเพลงไทยร่วมสมัย โดยสุ่มเนื้อเพลงสร้างเป็นแบบทดสอบ นำมาทดสอบกับนักเรียนและนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถของนักเรียนในการพิจารณาโครงสร้างประโยคไวยากรณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของประโยคอยู่ในระดับที่น้อยมาก

กาญจนา นุ่มพันธ์ (2537:54) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเรื่อง ราชาธิราช โดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อกับการสอนปกติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ซึ่งมีพื้นฐานทางการเรียนภาษาไทยใกล้เคียงกัน ทำการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สุขุมาล จันทวี (2539:บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยแนวใหม่ในช่วงปีพ.ศ. 2524-2534 พบว่าเนื้อหาของเพลงไทยสากลแนวใหม่มี 6 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาด้านความรัก การสะท้อนปัญหาสังคม อันได้แก่คนว่างงาน ยาเสพติด ความยากจน เป็นต้น เนื้อหาในการให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต เนื้อหา เกี่ยวกับการให้กำลังใจ เนื้อหาที่เกี่ยวกับธรรมชาติมีน้อยที่สุด

จิรวรรณ กาญจนนันท์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเนื้อเพลงไทยยอดนิยม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการฟังเพลงสากลของวัยรุ่น เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอเพลงไทย การศึกษา บ่อยครั้งในการฟังเพลง การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทย โดยเลือกเพลงที่ติด อันดับยอดนิยม ระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนตุลาคม 2540 จำนวน 20 เพลงสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 430 คน พบว่าเนื้อหาของเพลงไทยยอดนิยมกับวัยรุ่นทั้งหมดเกี่ยวข้องกับเรื่องความรัก ความคิดเห็น ผิดหวัง ตัดพ้อต่อว่า อกน้อยคนรัก และสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะหรือนิสัยใจคอของวัยรุ่น

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการใช้ดนตรีหรือเพลงเป็นสื่อการสอนมีผลทำให้นักเรียนสนใจบทเรียน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาในด้านการเขียนสรุปความของนักเรียน บรรยากาศในการเรียนดีขึ้น ซึ่งนับได้ว่าดนตรีหรือเพลงมีอิทธิพลและคุณค่า ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 45 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลอง และรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

เป็นแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550
- 1.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องแบบฝึกทักษะและหลักการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดี

1.3 ศึกษารูปแบบการเขียนสรุปความจากเอกสารที่เกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสรุปความตาม ลำดับขั้น จากหนังสือ หลักการย่อความ ของ ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล (2544)

1.4 ผู้วิจัยได้สำรวจเพลงไทยร่วมสมัยที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และนิตยสารต่างๆ ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาในกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์การประเมินบทเพลงที่นำมาใช้ในแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ที่มีมาตราส่วนประกอบ 5 ระดับ ดังนี้

ตัวอย่าง

แบบประเมินเพลงไทยร่วมสมัย

ชื่อ-นามสกุล.....(ผู้เชี่ยวชาญ)

ลำดับที่	เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.	ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ						
2.	ความเหมาะสมของเนื้อหาในบทเพลง						
3.	บทเพลงเหมาะสมกับวัยของนักเรียน						
4.	ความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในบทเพลง						
5.	ความเหมาะสมของระยะเวลาในแบบฝึกทักษะ						
6.	ความเหมาะสมของตัวอักษรในแบบฝึกทักษะ						
7.	การลำดับขั้นตอนความยากง่ายของแบบฝึกทักษะ						
8.	พิจารณาโดยภาพรวมของแบบฝึกทักษะ						

1.5 คัดเลือกบทเพลงที่จะนำมาสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาของบทเพลงที่มีความหลากหลายตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

1.6 นำบทเพลงที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมมากำหนดเนื้อหาในการสอนการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ออกเป็นหน่วยย่อยๆ และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแต่ละหน่วย ดังนี้

- แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 เรื่อง การเขียนสรุปความสาระสำคัญ
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 เรื่อง การเขียนสรุปความวิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 3 เรื่อง การเขียนสรุปความหมายแฝงจากสารของเรื่อง
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 4 เรื่อง การเขียนสรุปแก่นเรื่อง
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 5 เรื่อง การเขียนสรุปแนวคิดและค่านิยม
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 6 เรื่อง การเขียนสรุปความด้านอารมณ์ ความรู้สึกของกวี
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 7 เรื่อง การเขียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากบทเพลง
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 8 เรื่อง การเขียนสรุปความการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์

1.7 สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้แบ่งเนื้อหาตามผลการเรียนรู้เป็น 8 แบบฝึก ดังนี้

1.7.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับขั้นตอนต่างๆ ให้หลักการสอนวิชาภาษาไทย

1.7.2 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.7.3 เขียนคู่มือการใช้แบบฝึกทักษะ

1.7.4 นำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.7.5 นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของรูปแบบในแบบฝึกทักษะและความถูกต้องของการใช้ภาษา โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแนนซ์

เกณฑ์การประเมินผลของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

1. การเขียนสรุปใจความสำคัญของเพลง	คะแนนเต็ม	4	คะแนน
1.1 เขียนประโยคสรุปใจความสำคัญได้ครบถ้วน		4	คะแนน
1.2 เขียนประโยคสรุปใจความสำคัญได้ 3 ใน 4 ส่วน		3	คะแนน
1.3 เขียนประโยคสรุปใจความสำคัญได้ 2 ใน 4 ส่วน		2	คะแนน
1.4 เขียนประโยคสรุปใจความสำคัญได้ 1 ใน 4 ส่วน		1	คะแนน
1.5 เขียนประโยคไม่ได้ใจความสำคัญ		0	คะแนน
2. การเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมาย	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
2.1 เลือกคำถูกต้องตรงกับความหมาย		2	คะแนน
2.2 เลือกคำถูกต้องตรงกับความหมายบางส่วน		1	คะแนน
2.3 เลือกคำผิดและไม่ตรงกับความหมาย		0	คะแนน
3. การเขียนสะกดคำ	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
3.1 เขียนคำถูกต้องทั้งหมด		2	คะแนน
3.2 เขียนคำผิด 1-4 คำ		1	คะแนน
3.3 เขียนคำผิดเกิน 4 คำขึ้นไป		0	คะแนน
4. การเขียนสรุปแนวคิด	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
4.1 เขียนสรุปแนวคิดได้ถูกต้อง		2	คะแนน
4.2 เขียนสรุปแนวคิดได้แต่ยังไม่ตรงประเด็น		1	คะแนน
4.3 เขียนสรุปแนวคิดไม่ตรงประเด็น		0	คะแนน

1.8 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ กำหนดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายไว้ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
ระดับ 4 หมายถึง	มีคุณภาพดี
ระดับ 3 หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
ระดับ 2 หมายถึง	ต้องปรับปรุงคุณภาพ
ระดับ 1 หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

1.9 นำแบบฝึกทักษะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาตามความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะ

1.10 นำแบบฝึกที่ผู้วิจัยปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.10.1 นำไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลา และความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงในครั้งต่อไป

1.10.2 นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองกับนักเรียนจำนวน 15 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

1.10.3 นำแบบฝึกทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองกับนักเรียนจำนวน 45 คน โดยนำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยผู้วิจัยค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องปรับปรุงคุณภาพ
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่	1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จำนวน 5 ข้อ โดยผู้วิจัยปรับปรุงจากแนวคิดของ ธีรญา นาคหอม (2545:52)

1.11 นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการเขียนสรุปความ

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างข้อสอบแบบอัตนัยจากหนังสือการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน ของ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2524:25 – 35) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 นำบทเพลงที่ได้คัดเลือกไว้มาสร้างเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความ เป็นคำถามอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความทั้ง 8 ชุด โดยมีเกณฑ์การประเมินผลแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความ ดังนี้

**เกณฑ์การประเมินผลแบบทดสอบวัดความสามารถ
การเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย**

1. **ด้านเนื้อหา** คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 - 1.1 การสรุปแนวคิดสาระสำคัญสอดคล้องคล้อยกับบทเพลง จำนวน 5 คะแนน
 - 1.2 การเรียบเรียงเนื้อหา จำนวน 5 คะแนน
 2. **ด้านการใช้ภาษา** คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 - 2.1 เขียนสะกดคำ วรรณยุกต์และตัวการันต์ จำนวน 4 คะแนน
 - 2.2 ใช้ภาษารัดกุม ไม่กำกวม จำนวน 3 คะแนน
 - 2.3 ใช้ถ้อยคำสำนวนถูกระดับภาษา จำนวน 3 คะแนน
 3. **ด้านส่วนประกอบกรเขียน** คะแนนเต็ม 10 คะแนน
 - 3.1 การใช้สำนวนโวหาร จำนวน 5 คะแนน
 - 3.2 การใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง จำนวน 5 คะแนน
- 2.4 นำคะแนนแต่ละด้านมาหาค่าเฉลี่ย นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้และปรับปรุง

ตาราง การจัดอันดับคุณภาพของคะแนนการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

อันดับคุณภาพ	คะแนนเต็ม 30 คะแนน
ดีมาก	24 – 30
ดี	21 – 23
ปานกลาง	18 – 20
พอใช้	15 – 17
ปรับปรุง	0 - 14

2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนสรุปความและเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง การกำหนดความยาวของเรื่องและเวลาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผล (บุญเชิด ภิญญ-อนันต์พงษ์, 2527:69) ดังนี้

- คะแนน +1 สำหรับแน่ใจว่าคำสั่งสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน
- คะแนน 0 สำหรับไม่แน่ใจว่าคำสั่งสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน
- คะแนน -1 สำหรับแน่ใจว่าคำสั่งไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน

การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความสามารถโดยการนำคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2539 : 249)

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความที่ผ่านการตรวจและแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 45 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.7 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.8 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (P_E) ได้ค่า P_E ระหว่าง 0.20 – 0.80 และหาค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เลือกค่าความยาก (P_E) ระหว่าง 0.45 – 0.54 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.38 ขึ้นไป ในการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ระหว่าง 0.38 – 0.54 โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไว้ 10 ข้อ ตามวิธีของวิทนีย และซาเบอร์ส (D.R. Whitney and D.L. Sabers)

2.9 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 10 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach alpha procedure) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

2.10 นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Reserch) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองชนิด (Randomized One Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:249)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
X	แทน	การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
T ₁	แทน	การสอบก่อนการจัดกระทำทดลอง (Pre – test)
T ₂	แทน	การสอบหลังการจัดกระทำทดลอง (Post – test)

3.2 ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ขั้นเตรียมการ

3.2.1.1 ดำเนินการติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ ขอความอนุเคราะห์ในการทดลอง

3.2.1.2 การจัดตารางเวลาในการทดลอง โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 4 คาบ รวม 20 คาบ

3.2.1.3 จัดสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนการสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

3.2.2 ชั้นทดลอง

3.2.2.1 การทดลองครั้งที่ 1

- ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 3 คน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความ 1 ชุด ต่อ นักเรียน 1 คน

- ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะ

3.2.2.2 การทดลองครั้งที่ 2

- ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วครั้งที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 10 คน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความ 1 ชุด ต่อ นักเรียน 1 คนโดยดำเนินการทดลองดังนี้

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยซึ่งประกอบด้วยชุดบทเรียนสำเร็จรูปจำนวน 8 ชุด รวม 20 คาบ ดังนี้

แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 เรื่อง การเขียนสรุปความสาระสำคัญ

แบบฝึกทักษะชุดที่ 2 เรื่อง การเขียนสรุปความวิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน

แบบฝึกทักษะชุดที่ 3 เรื่อง การเขียนสรุปความหมายแฝงจากสารของเรื่อง

แบบฝึกทักษะชุดที่ 4 เรื่อง การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง

แบบฝึกทักษะชุดที่ 5 เรื่อง การเขียนสรุปแนวคิดและค่านิยม

แบบฝึกทักษะชุดที่ 6 เรื่อง การเขียนสรุปความด้านอารมณ์ ความรู้สึกของกวี

แบบฝึกทักษะชุดที่ 7 เรื่อง การเขียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากบทเพลง

แบบฝึกทักษะชุดที่ 8 เรื่อง การเขียนสรุปความการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์

- นำผลจากการทำแบบทดสอบมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย และปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.3 นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
2. ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ .2538:73)

$$\text{สูตร} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความแปรปรวน โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:76 - 77)

$$\text{สูตร} \quad S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N - (N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 การหาค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 (E_1 / E_2) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525:248)

สูตร	$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$		
เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของของกระบวนการที่จัดไว้ในรูปแบบการสอน คิดเป็นร้อยละจากการทำกิจกรรมในระหว่างเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำกิจกรรมการเรียนมี ลักษณะเป็นการวัดผลเป็นระยะๆ (Formative Evaluation)
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

สูตร	$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$		
เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละหลังจากเรียนบทเรียนสำเร็จรูป
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความ
ใช้สูตรสหสัมพันธ์ของใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัท (ล้วน สายยศ; และ
อังกณาสายยศ. 2538:176)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = 1 - \frac{N}{n - 1} \left[\frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อในแบบทดสอบ
s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.3 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความ จากเพลงไทยร่วมสมัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เรื่อง การเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:248-249)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.4 การหาค่าความยากของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความ โดยใช้สูตร P_E ของ วิทนีย์ และซาเบอร์ส (D.R. Whitney and D.L. Sabers) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539:199 - 200)

$$\text{สูตร} \quad P_E = \frac{S_U + S_L - (2NX_{\min})}{2N (X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ P_E	แทน	ดัชนีค่าความยาก
S_U	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
S_L	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
X_{\max}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
X_{\min}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด
N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบของกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน

2.5 การหาค่าอำนาจจำแนกเพื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้สูตร D ของ วิทนีย์ และ ซาเบอร์ส (D.R. Whitney and D.L. Sabers) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539:201)

$$\text{สูตร} \quad D = \frac{S_U - S_L}{N(X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
S_U	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
S_L	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
X_{\max}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
X_{\min}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด
N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบของกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของการจัดอันดับของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแนนซ์ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:176)

$$\text{สูตร} \quad W = \frac{12S}{K^2(n^3 - n)}$$

เมื่อ W	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ
S	แทน	ผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ ที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย
K	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนข้อคำถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความก้าวหน้าของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียน สรุปความภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:104)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 (\sum D)^2}{N-1}}} \quad ; \quad df = N-1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N	แทน	จำนวนคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับ ทดสอบหลังเรียน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบ
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	คะแนนรวมของผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t - test แบบ Dependent Samples

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อดำเนินการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1

นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน โดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความ 1 ชุดต่อนักเรียน 1 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลา และความชัดเจนของภาษา โดยการบันทึกและสังเกตพฤติกรรมในขณะทดลอง และสัมภาษณ์ถึงปัญหาในการเรียนซึ่งผู้วิจัยพบว่ายังมีปัญหาและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. เนื้อหาของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีเนื้อหาน้อยเกินไป
2. ภาษาในบทเพลงที่นำมาใช้ในแบบฝึกเป็นภาษาท้องถิ่นทำให้นักเรียนไม่เข้าใจความหมาย

การทดลองครั้งที่ 2

นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน โดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความ 1 ชุดต่อนักเรียน 1 คน ให้ผู้เรียนเริ่มทำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ ในขณะทดลอง การสังเกตขณะเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียน ปัญหาที่พบและสิ่งที่ต้องปรับปรุงมีดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีคำถามบางข้อไม่ชัดเจน
2. แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยคำถามบางข้อไม่ชัดเจน

การทดลองครั้งที่ 3

นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 45 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ผลการทดลองดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
80	64.11	80.14	100	81.89	81.89	80.14/81.89

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80.14 / 81.89

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยวิธีการทางสถิติ t-test แบบ Dependent Group ได้ผลดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนก่อนสอน และหลังสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

	n	\bar{X}	SD	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนเรียน	45	63.62	4.86				
				745	13,613	23.86**	.000
หลังเรียน	45	80.58	6.94				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย มีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 ผลการประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	ระดับ คุณภาพ
1	ความน่าสนใจของแบบฝึกทักษะ	3.67	ดี
2	ความเหมาะสมของเนื้อหาในบทเพลง	3.67	ดี
3	บทเพลงเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.00	ดี
4	ความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในบทเพลง	4.00	ดี
5	ความเหมาะสมของระยะเวลาในแบบฝึกทักษะ	4.33	ดี
6	ความเหมาะสมของตัวอักษรในแบบฝึกทักษะ	4.00	ดี
7	การลำดับขั้นตอนความยากง่ายของแบบฝึกทักษะ	3.67	ดี
8	พิจารณาโดยภาพรวมของแบบฝึกทักษะ	4.00	ดี
	รวม	3.75	ดี

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน พบว่าคุณภาพของแบบฝึกทักษะโดยรวมอยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาตามรายการพบว่า ในด้านความเหมาะสมของระยะเวลาในแบบฝึกทักษะ อยู่ในคุณภาพระดับ ดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีขั้นตอนศึกษาและผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 45 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 20 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีแบบฝึก 8 ชุด ดังนี้

1. การเขียนสรุปความสาระสำคัญ
2. การเขียนสรุปความวิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน
3. การเขียนความสรุปความแฝงจากสารของเรื่อง
4. การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง
5. การเขียนสรุปแนวคิดและค่านิยม
6. การเขียนสรุปความด้านอารมณ์ ความรู้สึกของกวี
7. การเขียนสรุปประโยชน์ที่ได้จากบทเพลง
8. การเขียนสรุปความการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์

2. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความแบบอัตนัย โดยกำหนดให้นักเรียนเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย จำนวน 10 เพลง ใช้เวลา 50 นาที มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการทดลองโดยใช้ระยะเวลาจำนวน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ดังนี้

1. ขอความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้และผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเองโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับขั้นตอนการทำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย

4. ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง จำนวน 45 คน พร้อมกับทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนแต่ละหน่วย และเมื่อเรียนครบทุกหน่วยจะทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน

5. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย เป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียน

6. นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน
2. หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย
3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยตามเกณฑ์ 80/80
4. ตรวจสอบสมมติฐานความสามารถในการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีประสิทธิภาพ 80.14 / 81.89 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยที่สร้างและพัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80 / 80
2. นักเรียนที่ได้ทำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย มีความสามารถในการเขียนสรุปความสูงกว่าก่อนทำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาค้นคว้าที่ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. จากการทดลองพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.14 / 81.89

แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยแบบฝึกทักษะทั้งหมดมี 8 ชุด เมื่อหาประสิทธิภาพแล้วได้ 80.14/81.89 จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยทั้งหมด 8 ชุด ที่สร้างขึ้นอย่างมีขั้นตอน ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม การใช้ภาษาและเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพถึง 3 ครั้ง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้นำแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนเป็นประจำด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดี โดยนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมอย่างหลากหลาย ขยายขอบเขตการพัฒนาไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก โดยนำบทเพลงมาใช้เป็นสื่อในแบบฝึกทักษะเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนซึ่งทำให้มีการเขียนสรุปความที่ดีขึ้น และในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมจะพบว่านักเรียนมีความตั้งใจในการทำแบบฝึกทักษะเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักเรียนมีความเพลิดเพลินกับบทเพลงและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤติยา เรวัต (2538:78) ซึ่งได้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 70 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/80.16 และสอดคล้องกับชินิษฐา แสงภักดี (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหม้อ “พัฒนานุกูล” จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.15/80.92 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมล แจ่มแจ้ง (2542:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาซึ่งพบว่ามมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ทั้งสิ้น แสดงว่าชุดฝึกทักษะเหล่านั้นมีคุณภาพ ได้ผ่านแบบการสร้างที่เป็นระบบตามขั้นตอน

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีความสามารถในการเขียนสรุปความสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตามสมมติฐานตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนสรุปความสูงขึ้น ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนทุกคนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียนการสอน เนื่องจากแบบฝึกทักษะได้ลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมในการฝึก ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเขียน รวมทั้งแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยเป็นสิ่งจูงใจที่ดี เพราะมีการนำบทเพลงเข้ามาเป็นสื่อในการจัดทำแบบฝึกโดยเพลงที่นำมาใช้เป็นเพลงไทยร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมีเนื้อเพลงความหมายที่ดีต่อนักเรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนน่ารื่นรมย์

นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนและเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและทำ
 ทายความสามารถของนักเรียน นักเรียนจึงให้ความสนใจร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ในขั้นการฝึก เมื่อครูแจกแบบฝึกทักษะให้แก่ นักเรียนจะสนใจร่วมกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอน และ
 พยายามหาคำตอบที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วทุกครั้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าว การใช้แบบฝึกทักษะการเขียน
 สรุปความ จึงเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนได้ สอดคล้อง
 กับงานวิจัยกาญจนา วิมุกตานนท์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถในการ
 พิจารณาโครงสร้างของประโยคไวยากรณ์จากบทเพลงไทยร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ โดยสุ่มเนื้อเพลงสร้างเป็นแบบทดสอบ นำมาทดสอบกับนักเรียนและนำผลการ
 ทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา นุ่มพันธ์
 (2537:54) ซึ่งได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง ราชาธิราช โดยใช้เพลงไทย
 เป็นสื่อกับการสอนปกติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร
 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ซึ่งมีพื้นฐานการเรียนภาษาไทย
 ใกล้เคียงกัน ทำการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ
 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนของนักเรียนมีนัยสำคัญ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนน
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่
 ระดับ .05 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีส่วนช่วยให้การเขียนสรุป
 ความของนักเรียนดีขึ้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสฝึกซ้ำๆ หลายครั้งจนเกิดความชำนาญและมีบท
 เพลงที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ก่อนนำแบบฝึกทักษะไปใช้ควรมีการฝึกอบรมการใช้แบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทย
 เพื่อให้เข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินการให้ถูกต้องชัดเจน จนเกิดความเข้าใจ ความชำนาญ
 ให้กับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

1.2 ครูผู้สอนภาษาไทยควรพัฒนาแบบฝึกทักษะให้หลากหลาย เพื่อใช้ฝึกทักษะทาง
 ภาษาแก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย โดยใช้แบบฝึกกับการสอนวิธีอื่นๆ เช่น การสอนโดยการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่สัมพันธ์กับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เช่น เจตคติ เป็นต้น เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติยา เรวดี. (2538). การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา นิมพันธ์. (2537). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง “ราชาธิราช” โดยเพลงไทยเป็นสื่อกับการสอนแบบปกติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. (2514). แนวการสอนภาษาไทย, *คู่มือครูภาษาไทย เอกสารการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุหลาบ มลลิกะมาศ; และวิพุธ โสภางค์. (2538). หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท041 การเขียน 1. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ขนิษฐา แสงภักดี. (2540). การใช้แบบพัฒนาการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหม้อ “พัฒนานุกูล” จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จารุพิมพ์ ฃภายน. (2542). การวิเคราะห์เพลงไทยสากลที่นำดนตรีไทยมาประยุกต์ใช้โดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ในปี 2597. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัชานา นาคบุปผา. (2515). *โลกของวัยรุ่น*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์; และคณะ . (2520). *ระบบสื่อการสอน* . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เดือนใจ แก้วโสภาส. (2520) . *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู*. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2537). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.

- ธัญญา นาคหอม. (2545). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง สะกดคำให้ถูกต้อง*.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ บวงสรวง. (2538). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้
 แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีการเขียนตามคำบอก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าปางวิทยา
 จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 ถ่ายเอกสาร.
- นพดล จันทรพิชญ์. (2540). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน.
- นลินี บพิตรสุวรรณ. (2537). *การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนและแรงจูงใจในการเขียน
 ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับ
 การสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2543). *ภาษาไทย 2000*. กรุงเทพฯ ฯ : มติชน.
- นิภา เล็กบำรุง. (2518). *พฤติกรรมการสอนของครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาครเกี่ยวกับ
 การกำหนดงานให้นักเรียนและการทบทวนเมื่อจบบทเรียน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรرتها กิตติศักดิ์. (2531). *หลักสูตรภาษาไทย, รายงานการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง
 หลักสูตรมัธยมศึกษา ระหว่างวันที่ 3 – 7 สิงหาคม 2530*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- บังอร สว่างวโรรส; และเยาวภา พุกกะคุปต์. (2524). *การวัดความสามารถในการเขียน
 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย*. *วารสารภาษา
 ปรีทัศน์*.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2524). *คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์*.
 กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. (2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์เทคนิคและวิธีการสอบ*. กรุงเทพฯ ฯ :
 โอเดียนสโตร์
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2538, เมษายน – มิถุนายน). *แนวการสร้างแบบฝึกสะกดคำยาก*.
สารพัฒนาหลักสูตร. 14 (121): 53.

- ประพนธ์ ฉ่ายเจริญ. (2536) . รายงานการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น
และแบบฝึกหัดในแบบเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ ศิริสมบุญธมโวช. (2539). การประยุกต์เพลงพื้นบ้านเพื่อการสอนภาษาไทย,
จะสอนภาษาไทย ให้สนุกได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี ชูทัย. (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรพรนธิชา อ่อนแสง. (2532). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว
ของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นไทยลาวในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการ
สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมสร้างกระบวนการคิดอย่างมีระบบกับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้
แบบฝึกทั่วไปในโรงเรียนนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมพราวดี หันตรา. (2541). การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว .
หนังสือชุดความรู้ภาษาไทยทักษะภาษานานาวิธี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- เพลินใจ พฤษชาติรัตน์. (2535). การพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2544). การย่อความ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- มะลิ ศรีชู. (2535). การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนคำของนักเรียนไทยมุสลิมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี.
วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โรจนา แสงรุ่งรวี. (2531). ผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
_____ . (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

- ละเอียด คชวัฒน์. (2537). *การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ้างถึง H.A. Grune and W.T. Petty. 1971 . *Developing Language Skills in the Elementary School* . Boston : Allyn and Bacon Inc. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณีย์ โสภประยูร. (2535). *การพัฒนาการเขียนระดับประถมศึกษา, เอกสารการสอน ชุดวิชา การสอนกลุ่มทักษะ 1 ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย เพ็ชรเรือง. (2531) . *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษาถิ่นระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกซ่อมเสริมทั่วไปของโรงเรียนสุนทรวัฒนา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชากร, กรม. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). *ภาษาเพื่อการสื่อสารและสืบค้น*. กรุงเทพฯ : เจริญเว็บเอดดูเคชั่น.
- ศศิธร วงษ์ชาติ. (2542). *การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู* . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนั่น มีชันหมาก. (2539). *สื่อวาดติดลักษณะ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมิตร.
- สนิท สัตโยภาส. (2538). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมมาตร มีศรี. (2530). *ศึกษาความก้าวหน้าด้านคุณภาพลายมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร หลังการสอนซ่อมเสริมโดยการใช้แบบฝึก* . วิทยานิพนธ์ ศศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุชุมาล จันทวี. (2539). *การวิเคราะห์เพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2534*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุชา จันทรเอม. (2515). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- สุจรีต เพียรชอบ. (2539). *สอนให้สนุก เป็นสุขกับการเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุจรีต เพียรชอบ; และสายใจ อินทร์พรหม. (2523). *วิธีสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง. (2535). *หนังสือเรียนภาษาไทย วิชา ท04 การเขียน 1
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2533). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. (2526). *เพลงประกอบบทเรียน, หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียน
ประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยชัย ผกามาศ. (2542). *เพลงประกอบการสอนภาษาไทย โปรแกรมวิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏ
ภูเก็ต*. ม.ป.พ.
- อัจฉรา ชิวพันธ์; สมจิต ชิวปรีชา; มลิวัดย์ จันไพรี; และแอนน์ รัตนากร. (2532). *หลักภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- เอกฉัท จารุเมธีชน. (2541). *ภาษาไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- Garne, Robert M. (1974). *Essentials of learning for instruction*. Hinsdale, Ill, The Dryden.
- Heaton, J.B. (1979) . *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : Mc Graw – Hill Book
Company, Inc.

ภาคผนวก

ตาราง การหาค่า p ค่า r

ข้อ	p	r
1	.48	.38
2	.48	.51
3	.49	.50
4	.48	.50
5	.46	.47
6	.45	.46
7	.48	.50
8	.51	.42
9	.51	.46
10	.54	.54

ความเชื่อมั่น เท่ากับ .9715

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 และความเหมาะสมของการใช้ภาษาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
 สรุปความจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ข้อ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	IOC
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	0	1	0.67
5	0	1	1	0.67
6	0	1	1	0.67
7	1	0	1	0.67
8	1	1	1	1
9	1	1	0	0.67
10	1	1	1	1

ตาราง คะแนนจากการทดลองหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความ

คนที่	แบบฝึกหัด ระหว่างเรียน	แบบทดสอบ หลังเรียน	คนที่	แบบฝึกหัด ระหว่างเรียน	แบบทดสอบหลัง เรียน
1	59	75	24	66	83
2	56	78	25	65	75
3	64	90	26	63	79
4	58	97	27	53	80
5	63	79	28	71	92
6	77	87	29	57	80
7	59	78	30	63	77
8	77	89	31	63	92
9	57	70	32	68	81
10	74	74	33	56	77
11	62	76	34	56	79
12	60	75	35	57	84
13	61	78	36	57	78
14	78	85	37	63	73
15	60	75	38	76	93
16	58	91	39	64	76
17	57	88	40	65	75
18	60	81	41	66	77
19	63	78	42	78	92
20	60	76	43	73	95
21	57	76	44	77	93
22	77	86	45	68	91
23	63	81			

แบบฝึกทักษะจากเพลงไทยร่วมสมัย

ชุดที่ 4

การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง

ชื่อ.....

ชั้น.....เลขที่.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์

สำนักงานเขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. จับใจความสำคัญของเนื้อเพลงได้อย่างถูกต้อง
2. เขียนเนื้อเพลงที่เป็นแก่นของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

คำชี้แจงในการทำแบบฝึก

แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความ เรื่อง การเขียนสรุปความแก่นของเรื่อง จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนเขียนสรุปความที่เป็นแก่นของเรื่องได้อย่างถูกต้อง โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามวิธีการทำแบบฝึกทักษะอย่างเคร่งครัด จึงจะทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนสรุปความที่เป็นแก่นของเนื้อเรื่องได้ถูกต้องยิ่งขึ้น แบบฝึกชุดนี้ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 70 นาที มีกิจกรรม 2 กิจกรรม จำนวน 5 ข้อ และแบบทดสอบในชุดนี้ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที

วิธีการทำแบบฝึกทักษะ

ก่อนการทำแบบฝึกทักษะทุกครั้งให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านใบความรู้ เรื่อง การเขียนสรุปความหมายแฝงจากสารของเรื่อง
2. อ่านคำสั่งในแต่ละแบบฝึกให้เข้าใจ
3. ทำแบบฝึกหัดและตรวจคำตอบ
4. ทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกและตรวจคำตอบจากคำตอบที่อยู่แผ่นสุดท้าย
5. หากมีข้อผิดพลาด ให้นักเรียนกลับไปทบทวนใหม่ และเขียนคำตอบอีกครั้งจะทำให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ใบความรู้ที่ 4

การเขียนสรุปความที่เป็นแก่นของเรื่อง

แก่นของเรื่อง คือ ข้อความหรือประโยคที่เด่นที่สุดในเรื่อง เป็นแก่นของเรื่องที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ของเรื่องนั้น

ลักษณะแก่นของเรื่องมีดังนี้

1. เป็นประโยคหรือข้อความที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องทั้งหมด ส่วนประโยคอื่น ๆ จะเป็นรายละเอียดหรือประโยคขยาย
2. แก่นของเรื่องมีลักษณะเป็นประโยคความเดียว หรือประโยคความรวมแต่บางกรณีไม่ปรากฏเป็นประโยค อาจเป็นข้อความที่แฝงอยู่ก็ได้

ตัวอย่าง

ในป่าซึ่งมีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาล นอกจากจะมีต้นไม้เนื้อใหญ่จำนวนมากขึ้นอยู่แน่นขนัด ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งนก แมลง และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เรียกว่า จุลินทรีย์ พืชและสัตว์ในป่าต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน ป่าไม้จึงอุดมไปด้วยสิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมากมาย

(จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ทรัพยากรที่มีค่าของเรา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

แก่นของเรื่อง คือ ป่าไม้จึงอุดมไปด้วยสิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมากมาย

แบบฝึกหัดที่ 4

การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง

กิจกรรมที่ 1 นักเรียนศึกษาบทเพลงต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้เนื้อเพลงที่เป็นแก่นของเรื่อง

เพลงที่ 1

จะจนจะมีทำดีไว้ น้ำเขยน้ำใจให้แล้วอ้อม ให้กันด้วยใจให้รอยยิ้ม ไม่หวังได้คืนก็ชื่นใจ
ไม่ต้องให้ใครขอ ไม่ต้องการคำยินยอม ก็เราคนไทย 60 ล้านไทย 60 ล้านใจ มารวมใจเอาไว้ด้วยกัน
หนึ่งเดียวเท่านั้น หนึ่งใจเสมอ

(เพลง 60 ล้านไทย ขับร้องโดย ไท ธนาวุฒิ)

เพลงที่ 2

....โลกจะน่าอยู่แผ่นดินจะร่มเย็น ดวงจันทร์ส่องเพ็ญไสเย็นงามตา น้ำยังพึ่งเรือ
เสื่อพึ่งพงพนา คนเราเกิดมา...เพื่อพึ่งพาอาศัยกัน
เกิดแผ่นดินนี้จะเป็นชนชาติไหน เลิกโลภละโมภกันเสียที ให้ทำแต่ความดีทดแทน
การขำยี้ สร้างความสามัคคีประเทศไทย

(เพลง สามัคคีพี่น้องไทย ขับร้องโดย คาราวาว)

เพลงที่ 3

.....รตราที่วิ่งขวัคไขว่ เวียนวนวุ่นวาย ตามท้องถนน ก็ยังไม่วัก ไม่วนเท่าใจ ของคน
ที่ปรวนที่แปร ปากเคยว่ารักจริง ยังมาทอดทิ้ง ไม่เหลียวไม่แล รักแท้ ๆ หาไม่เจอ

คิดยิ่งคิด ยิ่งคิดยิ่งท้อ พอเดอะพอ กรุงเทพเมืองฟ้า ลาด้องลา ต้องขอลา ขอมแม่
อยากกลับไปนอน มองฟ้าที่บ้าน ของเรา อยากกลับไปนอน ดูดาวบนดักแม่ อยากหอบ
เอาใจบอบข้ำ ที่พ่ายที่แพ้ ให้แม่เช็ดน้ำตา ไม่มีอีกแล้ว คนไหนที่จะ รักแท้เหมือนแม่ แม่ของเรา

(เพลงดูดาวบนดักแม่ ขับร้องโดย แซ่ม แซ่มรัมย์)

เพลงที่ 4

เทียนจุดเวียนพระพุทธา ตัวข้าบุษบาขออธิฐาน เทียนที่เวียนนมัสการ บันดาลให้หทัย
สมปรารถนา ดลจิตโอเหนาให้เขมารักข้ำ ขององค์พระปฏิมา เมตตาช่วยคิดอุ้มชู ขอเทียน
ที่เวียนวนคลฤทัยสิงสู่ ให้องกระเด่นเ็นดู อย่าได้รู้คลายคลอน.....

(เพลง บุษบาเสี่ยงเทียน ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์)

เพลงที่ 5

ชาวไทยควรถือปฏิบัติ ใช้ความซื่อสัตย์ขจัดความเสื่อม ความซื่อสัตย์นั้นจะช่วยเชื่อม
ให้ใจเราเอื้อมถึงกันมั่นคง ความซื่อสัตย์ในสัจจะวาจา จะช่วยนำพาชีวิตให้สูงส่ง ช่วยบ้านเมือง
รุ่งเรืองดำรง เศรษฐกิจมั่นคง เพราะความซื่อตรงจริงใจ ไม่โกงไม่กินสินบนเป็นสุจริตชน
แล้วมีคนรักใคร่ทำความดี ให้เขาเป็นนิสัยไม่หลอกหลวงใคร ให้เสียศรัทธาความซื่อสัตย์
เป็นสมบัติของคนดี ในตัวเรามีไม่ต้องไปซื้อหา ไม่ต้องกู้ยืมใครเขามา ก็สามารถพัฒนา
เมืองไทยให้รุ่งเรือง

(เพลงความซื่อสัตย์ ขับร้องโดย โยนก นาคพันธุ์)

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนนำหมายเลขที่เป็นแก่นของบทเพลงมาเติมลงในช่องว่าง

เพลงที่ 1

(1).....ผีเสื้อบินโบกโบย กลางลมโชยพัดกระหน่ำ (2)แม่สองปีกเจ้าบอบบาง ช้ำแต่สีสัน
ยังสดใส (3)ชีวิตคนก็เหมือนกัน จงมุ่งมั่นสู้ต่อไป (4) โลกเป็นของเราทั้งใบ แม้ม้วย ทุกข์ระทม
(เพลง ผีเสื้อนักสู้ ขับร้องโดย การาบาว)

แก่นของเรื่อง หมายเลข

เพลงที่ 2

(1)หากวันนี้เราล้มลง ยังคลุกขึ้นได้ใหม่ ถ้ายังมาหนทาง ถ้ายังมียิ้มสดใส ก้าวไป
อย่าหวั่นไหวหวาดกลัว (2) พร้อมทนทุกข์หมองหม่น ผจญความมืดหมองมัว ไม่กลัว
อย่าจะฝันถึงวันใหม่ (3) หากวันใดอ่อนแอ ท้อแท้อย่าหวั่นไหว ขอให้ใจไม่สิ้นหวัง
ปัญหาแม่จะหนัก ก็คงไม่เกินกำลัง อย่าหยุดยั้งก้าวไป (4) ขออย่ายอมแพ้ อย่าอ่อนแอ
แม่จะร้องไห้ จงลุกขึ้นสู้ไป จุดหมายไม่ไกลเกินจริง

(เพลงอย่ายอมแพ้ ขับร้องโดย สุนิสา สุขบุญสังข์)

แก่นของเรื่อง หมายเลข

เพลงที่ 3

(1) เขียนจดหมายเล่าบรรยายถึงความนัย ส่งข่าวไปส่งใจถึงพ่อแม่ จากบ้านมาไกลแสนไกล ใจที่อ่อนแอ คิดถึงพ่อแม่ที่เฝ้าคอยชะเง้อเฝ้ามอง (2) สู้นทนทำงานอีกไม่นานคงได้กลับไป จะได้รับใช้ฝากใจกายถิ่นดินเดิม ฝากบอกน้อง ๆ ตั้งใจเรียนเพียรเพิ่มเติม จะส่งค่าเทอมไปให้ ไม่ต้องคอยห่วง (3) กราบเท้าพ่อแม่ให้ดูแลทั้งใจและกาย ได้แต่เฝ้าถามไถ่เป็นอย่างไร สบายดีหรือห่วงแต่น้องน้อย จะไม่ได้เรียนหนังสืออย่างเป็นทางการ ให้เป็นเด็กดินะน้องนะ (4) สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ พระศรีจตุรครอง ให้พ่อแม่กับน้องสมดังปองที่วอนไหว้ อยู่ดีเถิดนะรอเวลาคงได้สุขสบาย ไม่นานจะกลับไปเรือนใจสู่บ้านของเรา

แก่นของเรื่อง หมายเลข

เพลงที่ 4

(1) เมื่อฟ้าหลังฝนผู้คนได้เริ่มต้นใหม่ เยียวรักษาใจในวันที่ผ่านพ้น (2) ที่ชายทะเลสดใสด้วยน้ำใจของผู้คน เก็บวันที่สับสนให้มันผ่านไป (3) น้ำตาที่ไหลหัวใจคนแทบขาดอนาคต เหลือทนหนอบนโลกนี้ (4) ชีวิตแทบสลายความตายไม่ปราณี จงเก็บเอาสิ่งที่ดีที่มีอยู่

(เพลง ฟ้าหลังฝน ขับร้องโดย เดช อิศระ)

แก่นของเรื่อง หมายเลข

เพลงที่ 5

(1) บ่อที่หนึ่งขุดไว้ เพื่อให้ให้น้ำเสียมาลงบ่อ และปล่อยให้เศษตะกอน ได้ตกตะกอนนอน
ลงไป (2) น้ำจะล้นข้างบน ไปยังบ่อสองที่รองไว้ ด้วยแสงอาทิตย์ที่สาด ลำแสงลงมาสีเขียวในน้ำ
ก็จะสงเคราะห์ทันใด คุณชีโอทูเข้าไป คายออกซิเจนดีใจ ให้จุลินทรีย์เอาไว้ ไปย่อยของที่เน่าเสีย
(3) มาที่บ่อสุดท้าย ที่เตรียมเอาไว้เพื่อบำบัด อากาศจะดีจะแต่ง อีกทีไม่มีแม่สาหร่าย น้ำใส ๆ
ไหลลงไป สู่ม่าน้ำทะเลใหญ่ (4) ชีวิตทั้งหลาย จะคืนมาดังเดิม ชีวิตทั้งหลาย จะคืนมาดังเดิม
ชีวิตทั้งหลาย จะคืนมาสู่ม่าน้ำ

(เพลง บ่อน้ำสามบ่อ ขับร้องโดย โมเดิร์น ค็อก)

แก่นของเรื่อง หมายเลข

เฉลยแบบฝึกชุดที่ 4 การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง

กิจกรรมที่ 1

- เพลงที่ 1 เราคนไทย 60 ล้านไทย 60 ล้านใจ มารวมใจเอาไว้ด้วยกัน หนึ่งเดียว
เท่านั้น หนึ่งใจเสมอ
- เพลงที่ 2 ทำแต่ความดีทดแทนการช้ำยี้ สร้างความสามัคคีประเทศไทย
- เพลงที่ 3 ไม่มีอีกแล้วคนไหนที่จะรักแท้เหมือนแม่ แม่ของเรา
- เพลงที่ 4 ดลจิตติเหนาให้เขามารักข้า
- เพลงที่ 5 ชาวไทยควรถือปฏิบัติ ใช้ความซื่อสัตย์ ขจัดความเลื่อม

กิจกรรมที่ 2

- เพลงที่ 1 แก่นของเรื่อง หมายเลข 3
- เพลงที่ 2 แก่นของเรื่อง หมายเลข 4
- เพลงที่ 3 แก่นของเรื่อง หมายเลข 1
- เพลงที่ 4 แก่นของเรื่อง หมายเลข 4
- เพลงที่ 5 แก่นของเรื่อง หมายเลข 4

แบบทดสอบ

การเขียนสรุปแก่นของเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาบทเพลงต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ล้นเกล้าเผ่าไทย

ขับร้องโดย โจนัส แอนเดอร์สัน

ล้นเกล้าเผ่าไทย ศูนย์รวมใจคนไทยทั้งชาติ ขออภิวาทเบื้องบาทองค์ภูมิพล ยามใดไพร่ฟ้า
ชาวประชายากจน ทรงห่วงกังวล ดั่งหยาดฝนชลอมพืชนา

ถึงว่าป่าดง พฤษย์ไพรพวงศ์ทรงสู้ค้ำคั่น ถึงกายหมองหม่น แดดฝนไม่คิคนำพา ร่วมสุขร่วม
ทุกข์หรือสุขมีมา ทรงแผ่เมตตา ให้ชาวประชาชื่นใจ

มิ่งขวัญดวงใจชาวไทยทั้งผอง ทอแสงเรืองรอง ผุดผ่องดั่งร่มโพธิ์ใหญ่ พระบารมีเป็นที่
ลือขานนานไกล ข้าบาทภูมิใจ ล้นเกล้าเผ่าไทยแห่งวงศ์จักรี

เหนือยิ่งสิ่งใด เหนือดวงชาวไทยรักยิ่ง เหมือนเป็นขวัญมิ่ง พักพิงยามทุกข์ภัยมี ชาวไทย
หวงแหน ยิ่งกว่าดวงชีวิ แม้นใครคิดย่ำยี ได้ฝ่าธุลีขอพลีชีพแทน

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	วลีรัตน์ ดิษยครินทร์
วันเดือนปีเกิด	5 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	24/1 ซอยวัดเทวสุนทร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู ตำแหน่ง ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนเซนต์จอห์น กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2551	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการมัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร